STICHTING
SWALM & ROER
voor onderwijs en opvoeding

jaarverslag 2017

INHOUDSOPGAVE

inhoudsopgave 1
voorwoord 3
1 De organisatie 4
1.1 stichting Swalm & Roer voor onderwijs en opvoeding 4
1.2 missie en visie 4
1.3 juridische structuur en organisatiestructuur 4
1.4 kernactiviteiten 5
1.5 samenwerkingsverband passend onderwijs 6
2 Bestuur, verantwoording en toezicht 7
2.1 college van bestuur 7
2.2 verslag raad van toezicht 7
2.3 medezeggenschap 12
2.4 klachtafhandeling 13
3 Onderwijs 14
3.1 opbrengsten onderwijs 14
3.2 ontwikkeling leerlingaantallen 2017-2018 14
3.3 toegankelijkheid en toelatingsbeleid 15
4 De strategische agenda nader toegelicht 17
4.1 achtergrond 17
4.2 brede ontwikkeling van het kind 18
4.3 de professional 20
4.4 kwaliteit en veiligheid 23
4.5 digitale verrijking van het onderwijs 24
4.6 partnerschap 25
5 personeel 26
5.1 samenstelling, opbouw personeelsbestand 26
5.2 bestuursformatieplan 2017-2018 en mobiliteit 27
5.3 ziekteverzuim 27
5.4 flexpool Stichting Swalm & Roer en de Wwz (Wet werk en zekerheid) 28
5.5 staking onderwijs 29
5.6 ontwikkelingen P&O 30
6 Bedrijfsvoering 31
6.1 planning en control 31
6.2 ICT 31
6.3 huisvesting en facilitaire zaken 32
7 Financieel beleid 33
7.1 toelichting op de staat van baten en lasten 33

7.2 financiële kengetallen 37
7.3 treasury 38
7.4 continuïteitsparagraaf 38
8 Jaarrekening 43
8.1 waarderingsgrondslagen 43
8.2 balans 46
8.3 staat van baten en lasten 46
8.4 kasstroomoverzicht 47
8.5 toelichting op de balans 48
8.6 toelichting op de staat van baten en lasten 54
8.7 niet in de balans opgenomen regelingen 58
8.8 WNT-verantwoording 2017 Stichting Swalm & Roer 60
8.9 gegevens over de rechtspersoon 62
9 Bijlagen 63
9.1 tekenblad 63
9.2 begrippenlijst 64
9.3 jaarverslag GMR 2017 65
9.4 resultaten eindtoets 2016-2017 67
9.5 overzicht scholen Swalm & Roer 2017 69
9.6 Samenstelling college van bestuur en raad van toezicht 70

VOORWOORD

Met genoegen kan ik u het voorliggende jaarverslag van de stichting Swalm & Roer aanbieden. Dit jaarverslag beschrijft de periode 1 januari tot en met 31 december 2017. In het verslagjaar heeft Swalm & Roer onderwijs verzorgd in 23 scholen voor primair onderwijs in de gemeenten Roermond en Roerdalen: 22 reguliere basisscholen en 1 basisschool voor speciaal basisonderwijs.
Het jaar 2017 is wederom een jaar geweest waarin de ontwikkelingen in hoog tempo voortgaan. Hiermee komen we dan ook steeds dichter bij de realisatie van onze ambities uit het koersplan. Een aantal in het oog springende zaken zou ik hier willen vermelden.

Het groeiende tekort aan leerkrachten heeft zich in 2017 voor de eerste keer duidelijk gemanifesteerd. Tijdens de piekperiode van ziekteverzuim hebben we niet in alle situaties kunnen voorzien in een vervanging. Dat heeft betekend dat er in een enkele situatie helaas besloten is om kinderen een (halve) dag thuis te laten blijven. Een zeer zorgelijke ontwikkeling waar een actief beleid op ontwikkeld is. Enerzijds gericht op het aantrekkelijk maken van het beroep, anderzijds door nieuwe doelgroepen te zoeken, die via een zij-instroomtraject graag voor de groep willen staan.
De landelijke acties van PO in actie zijn gericht op het aantrekkelijker maken van het beroep door middel van werkdrukverlaging en salarisverhoging. Inmiddels is een deel van de eisen reeds omgezet in eigen beleid. De belangstelling voor het zij-instroomtraject en de belangstelling voor het werken bij Swalm en Roer is groot en hoopgevend.

Een tweede initiatief dat in het oog springt is de ontwikkeling van een iXperium. Samen met de HAN, De Nieuwste Pabo en de gemeente Roermond is een overeenkomst aangegaan voor vijf jaar om het iXperium in te richten en te exploiteren. Een ontmoetings- en professionaliseringsplek voor leerkrachten, maar ook voor kinderen, die geïnteresseerd zijn in onderwijsinnovatie en ICT.

Gemeente Roerdalen heeft een krediet verstrekt ten behoeve van de renovatie van BS ’t Kempke. Deze renovatie zal in schooljaar 2018-2019 van start gaan. De renovatie van de Vincent van Goghschool is in 2017 afgerond met een feestelijke opening.

Het gepersonaliseerd leren is op vele scholen een actueel thema om steeds meer bezig te zijn met de realisatie van passend onderwijs. De kwaliteit van ons technisch leesonderwijs is niet op alle plaatsen op het niveau dat we ervan verwachten. Derhalve is een project gestart om dit een extra kwaliteitsimpuls te geven.

Bovenstaande is een greep uit de vele onderwerpen waarop het jaarverslag dieper ingaat. Het financiële resultaat over het verslagjaar 2017 is positief, hetgeen ingezet zal worden voor kwaliteitsverbetering in brede zin.
Onze missie “Goed onderwijs voor elk kind” zal daarbij voorop blijven staan.

Jos de Vriend,
voorzitter college van bestuur.

1 DE ORGANISATIE

1.1 stichting Swalm & Roer voor onderwijs en opvoeding

Stichting Swalm & Roer voor onderwijs en opvoeding, hierna te noemen Swalm & Roer, is een onderwijsorganisatie voor primair onderwijs met kwalitatief hoogwaardige scholen.
Swalm & Roer is het bevoegd gezag voor 23 scholen voor primair onderwijs in de gemeenten Roermond en Roerdalen: 22 reguliere basisscholen en 1 basisschool voor speciaal basisonderwijs. Op de peildatum van 1 oktober 2017 zijn er in totaal 5.591 leerlingen en 570 medewerkers.
De scholen liggen in diverse stadswijken en dorpskernen en bieden katholiek, protestants-christelijk, algemeen bijzonder en openbaar primair onderwijs.

Roerderweg 35, 6041 NR Roermond

Postbus 606, 6040 AP Roermond

+31 (0)475 34 58 30

info@swalmenroer.nl

www.swalmenroer.nl

12068855

1.2 missie en visie

We bereiden kinderen voor op de maatschappij van de toekomst door innovatief en passend onderwijs te realiseren waardoor talenten van kinderen tot hun recht kunnen komen.
Swalm & Roer staat voor innovatief en ontwikkelingsgericht onderwijs in combinatie met een brede maatschappelijke vorming van de leerlingen. De kinderen leren de 21e eeuwse vaardigheden (21st century skills) naast de cognitieve basisvaardigheden als taal, rekenen en lezen. Techniek, cultuureducatie en bewegingsonderwijs zijn integraal opgenomen in het onderwijs. We helpen kinderen keuzes te maken en leren hen mede sturing te geven aan hun leerproces.
Elke school is onderdeel van de stad, wijk of dorp waar hij staat en heeft verbinding met die omgeving. In 2020:

- hebben we krachtige scholen die eigentijds en goed onderwijs verzorgen;
- zien we dat ons onderwijs gegeven wordt door goed gekwalificeerde en gepassioneerde medewerkers die hun professionaliteit blijvend ontwikkelen;
- zien we ouders en school, ieder vanuit de eigen deskundigheid en verantwoordelijkheid, als partners samen werken aan de brede ontwikkeling van het kind;
- is ons onderwijs digitaal verrijkt en ondersteund; onderwijskundig is het sterk, het is goed georganiseerd en de administratieve ondersteuning klopt.

1.3 juridische structuur en organisatiestructuur

Swalm & Roer kent het raad van toezichtmodel met een statutair onderscheiden college van bestuur en raad van toezicht. Swalm & Roer handelt conform de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs zoals in het verslagjaar opnieuw vastgesteld door de PO-Raad en voldoet daarmee aan de scheiding Toezicht en Bestuur. Het college van bestuur is het bevoegd gezag van Stichting Swalm & Roer. De raad van toezicht voert toezicht uit op basis van het vastgestelde toezichtkader.

Stichting Swalm & Roer werkt vanuit het subsidiariteitsbeginsel “decentraal tenzij…”. Schooldirecteuren dragen zelfstandige verantwoordelijkheid binnen de kaders van het stichtingsbeleid. De begrensde autonomie houdt de verantwoordelijkheid in om de gestelde doelen te realiseren en daarover verantwoording af te leggen aan het bestuur. De rijksbijdrage vloeit automatisch voort uit de leerlingaantallen. Door middel van een allocatiemodel worden de scholen bekostigd op basis van het aantal leerlingen. Het college van bestuur, de schooldirecties en andere geledingen binnen de organisatie worden ondersteund door het stafbureau. De stichting wordt volgens de Wet op het primair onderwijs gekenmerkt als een samenwerkingsbestuur waarin protestants christelijk, katholiek, openbaar en algemeen bijzonder (neutraal) onderwijs vertegenwoordigd zijn. Aan elke school is een medezeggenschapsraad verbonden bestaande uit een personeels- en een oudergeleding. Op schoolniveau worden de school specifieke beleidszaken besproken tussen directeur en MR; op stichtingsniveau is de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad de gesprekspartner van het college van bestuur. De middelen voor de uitvoering van de plannen van de (G)MR zijn geborgd in de (school)begrotingen.

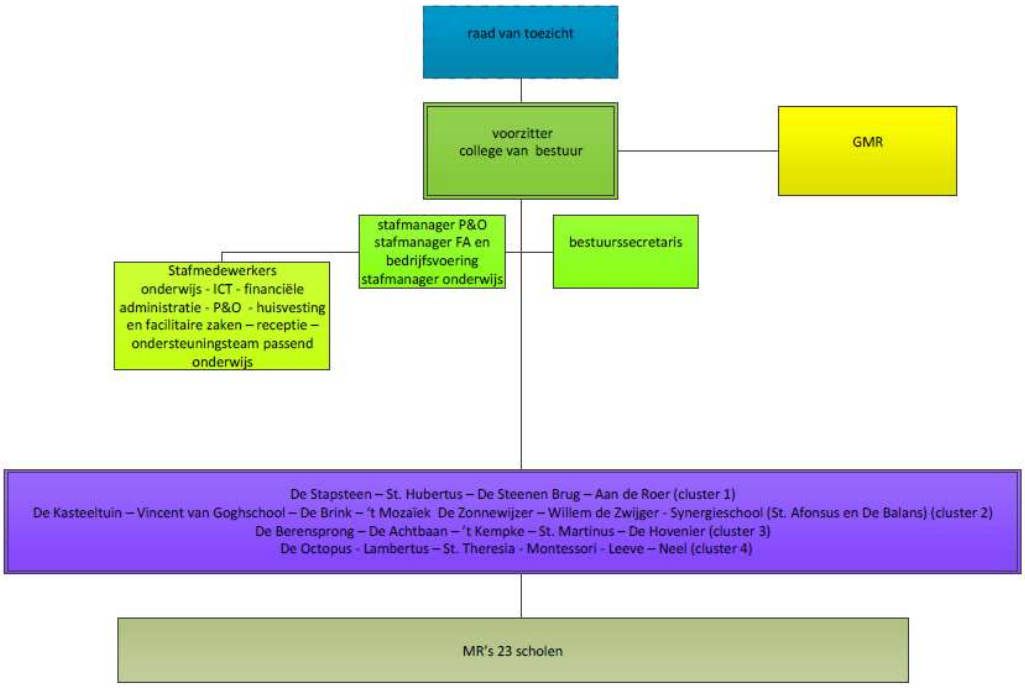

1.4 kernactiviteiten

Kinderen voorbereiden op de toekomst, dat is de taak van Stichting Swalm & Roer. We doen dit door innovatief, uitdagend en passend onderwijs te bieden, waardoor talenten van kinderen tot hun recht komen. Dat kunnen we niet alleen. We werken samen met ouders en met (educatieve) partners. We investeren in ontwikkeling van onze medewerkers, in innovatie en ICT. Onze 23 basisscholen, waaronder één voor speciaal basisonderwijs, zijn allemaal anders: van groot tot klein, van klassiek tot vooruitstrevend, van katholiek tot openbaar onderwijs. Alle scholen zoeken de verbinding met de stadswijken en dorpskernen waar ze staan.

1.5 samenwerkingsverband passend onderwijs

In het Samenwerkingsverband (SWV) Passend Onderwijs Midden-Limburg werken 14 schoolbesturen samen die het bevoegd gezag zijn van 64 BaO scholen, 3 SBO scholen en 9 scholen voor SO (cluster 3 en 4) en die voor ongeveer 13.000 leerlingen het onderwijs verzorgen in de gemeenten Roermond, Roerdalen, Echt-Susteren, Maasgouw en Leudal.
Alle schoolbesturen hebben een zorgplicht. Zij hebben de taak voor alle leerlingen die wonen binnen de regio van dit SWV een zo passend mogelijke plek in het onderwijs te bieden. Passend onderwijs in principe voor alle leerlingen op de basisscholen en scholen voor speciaal (basis)onderwijs bedoeld, maar vooral voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften.
Als bestuursvorm heeft het SWV de verenigingsvorm. Alle aangesloten schoolbesturen zijn lid van de vereniging. De algemene ledenvergadering is het toezichthoudend orgaan van het SWV.
In het vastgestelde ondersteuningsplan is het 'wat' en het 'hoe' van het SWV voor de periode 2014-2018 beschreven. Dit plan is na instemming van de ondersteuningsplanraad, samengesteld uit een afvaardiging van ouders en personeel, en met instemming van de betrokken gemeenten vastgesteld.

Meer informatie over organisatie, missie/visie, uitvoeringsafspraken en jaarverslag van het Samenwerkingsverband zijn te vinden op de website: http://www.swvpo3102ml.nl.

2 BESTUUR, VERANTWOORDING EN TOEZICHT

2.1 college van bestuur

Swalm & Roer conformeert zich aan de principes van de code goed bestuur in het primaire onderwijs. Het doel van deze code is het vastleggen van breed gedragen normen voor goed bestuur en toezicht. Schoolbesturen en intern toezichthouders toetsen de bestuurlijke inrichting en het bestuurlijk functioneren aan de principes van de code. Gedurende geheel 2017 is sprake geweest van een eenhoofdig college van bestuur. De werkwijze is vastgelegd in het bestuursreglement. Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het besturen van de stichting en voor de resultaten, kwaliteit en ontwikkeling. Ook vertegenwoordigt het college van bestuur de organisatie in overleggen met overheden, regionale en landelijke partners. Samen met betrokkenen ontwikkelt het college van bestuur het strategische beleid.

In het kader van uitvoering van de governancecode Goed Bestuur in het primair onderwijs, zijn in 2017 de statuten van Stichting Swalm & Roer op een aantal punten kritisch bekeken en geactualiseerd. Het college van bestuur en raad van toezicht van Stichting Swalm & Roer hebben de statutenwijziging gezamenlijk voorbereid. Medio 2017 is het formele besluitvormingsproces afgerond.

In bijlage 9.6 is een overzicht opgenomen van de samenstelling van het college van bestuur en de nevenfuncties.

2.2 verslag raad van toezicht

De raad van toezicht (verder RvT) ziet integraal toe op het bestuur van stichting Swalm & Roer. Hierbij toetst de raad in het bijzonder op welke wijze de statuten en de daarmee verbonden reglementen, de wettelijke kaders en de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs van de PO-raad worden nageleefd. Het leidend beginsel hierbij is het bewaken van de maatschappelijke norm: handelt het college van bestuur (verder CvB) in overeenstemming met de afgesproken beleidskaders en is er sprake van integer bestuur. Van beleidsarm naar beleidsrijk, van strategievaststelling naar invulling en uitvoering en het in 'control' houden van de bedrijfsvoering. Het strategisch beleidsplan is beschreven in het Koersplan 2015/2020 'in dialoog bouwen aan sterke scholen' en vormt de basis voor de verantwoording in dit jaarverslag. In de navolgende passages van dit jaarverslag legt de raad verantwoording af over de wijze waarop invulling is gegeven aan het intern toezicht.

2.2.1 samenstelling raad van toezicht

De RvT bestaat ultimo december 2017 uit vijf leden. De raad heeft in het verslagjaar afscheid genomen van mevrouw Berden, aftredend en niet meer herkiesbaar i.v.m. het bereiken van de maximale zittingstermijn van acht jaar. De leden van de raad van toezicht worden benoemd voor de periode van maximaal vier jaren. Ze zijn herbenoembaar voor zover de maximale termijn van benoeming de duur van acht jaren niet overschrijdt. Mevrouw Pijls is benoemd voor een tweede termijn van vier jaar.

De raad kent een auditcommissie die naast twee leden van de raad bestaat uit de bestuursvoorzitter en de stafmanager financiën en bedrijfsvoering.

De remuneratiecommissie bestaat uit de voorzitter en twee leden van de raad.
Van de bijeenkomsten van beide commissies worden verslagen gemaakt die worden gedeeld met de voltallige raad van toezicht. Een overzicht van de leden van de raad, hun (neven)functies alsmede zittingstermijn en datum aftreden is opgenomen in de bijlage 9.6: samenstelling college van bestuur en raad van toezicht.

2.2.2 werkzaamheden van de raad van toezicht

Met belangstelling en grote betrokkenheid volgt de RvT de ontwikkelingen binnen stichting Swalm & Roer. Vergaderingen en bijeenkomsten van de raad worden in principe bijgewoond door het CvB en de bestuurssecretaris. De voltallige raad heeft in het verslagjaar vijf keer vergaderd.
Naast de overleggen van de auditcommissie en de remuneratiecommissie zijn er twee bijeenkomsten georganiseerd in het kader van Governance en is overleg met de GMR gevoerd.
Het regulier overleg tussen RvT en CvB wordt voorafgegaan door een korte besloten vergadering van de raad. Dit besloten deel wordt in de regel niet bijgewoond door het CvB. De voorzitter, of bij diens afwezigheid de vicevoorzitter, heeft regelmatig overleg met het CvB en zij bereiden samen met de bestuurssecretaris de agenda voor. Het toezichtkader dient als leidraad tijdens de bespreking van agendapunten. De RvT bouwt regelmatig een evaluatiemoment in.
De RvT ziet toe op de voortgang en de resultaten middels gesprekken met het CvB, formele en informele rapportages, interne en externe informatiestromen en activiteiten. De raad voert een permanente dialoog met het CvB in het plenair overleg waarvan verslag wordt gemaakt. De algemene besluiten uit dit overleg worden gecommuniceerd met directeuren en stafmedewerkers via de interne nieuwsbrief ‘info intern’ en de GMR via de mededelingen bij de vergadering.

Evenals voorgaande jaren heeft de RvT in maart het collectief functioneren van de raad en de samenwerking met het college van bestuur geëvalueerd. Invalshoek is de wijze waarop binnen Swalm & Roer invulling gegeven wordt aan Governance. Belangrijkste bespreekpunten tijdens deze zelfevaluatie waren taken en rollen van intern toezicht, het functioneren als een team, de effectiviteit van de RvT en het samenspel met de bestuurder in het licht van de sturingsfilosofie en in relatie tot het koersplan en het toezichtkader. De opbrengsten zijn gedeeld met de bestuurder.
De in september geplande Governance-bijeenkomst van de RvT onder begeleiding van een extern adviseur (mevrouw Hendriks van BMC) is door omstandigheden uitgesteld tot januari 2018.
Mevrouw Van Baal en mevrouw Ali hebben deelgenomen aan een bijeenkomst van de contactgroep Governance van VOS/ABB.

De vijf aspecten van intern toezicht, bestaansgrond en identiteit, doeleinden, strategie, risico’s en beleid, goed bestuur, functioneren bestuur en functioneren intern toezicht, vormen het kader voor het toezichtkader van Swalm & Roer. Het toezichtkader is richtinggevend voor de informatieverwerving door de RvT en de informatieverstrekking door het CvB en andere partijen die de raad van informatie voorzien. Het maakt duidelijk over welke onderwerpen aan de hand van welke indicatoren de raad geïnformeerd wil worden.

De RvT is lid van de Vereniging van Toezichthouders in het Onderwijs (VTOI). Mevrouw Van Baal heeft deelgenomen aan het jaarcongres van de VTOI. In maart heeft de raad een werkbezoek afgelegd aan BS De Hovenier waar in de presentatie het opleiden van leraren centraal heeft gestaan. Er is gesproken over de academische basisschool, het leerlandschap en opleiden in school.

In december heeft de raad een themabijeenkomst georganiseerd over kwaliteit en veiligheid op de onlangs gerenoveerde Vincent van Goghschool.
Conform de Wet versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen heeft de raad in april en december een informatief overleg gevoerd met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

Gesprekspunten waren de hoofdlijnen uit het beleid en het functioneren van medezeggenschap binnen de stichting, zowel van de GMR als zelfstandig orgaan als in de relatie met de bestuurder. Samenvattend heeft de GMR aangegeven dat men graag de GMR-vergaderstukken tijdig wil ontvangen van het bevoegd gezag zodat de leden zich goed kunnen voorbereiden en zo de medezeggenschap goed en zorgvuldig kunnen vormgeven. De GMR wil dat de raad doorgaat met de scholenbezoeken om op deze manier in verbinding te blijven met de praktijk. De GMR heeft de wens uitgesproken dat het overleg met de GMR meer inhoudelijk vormgegeven mag worden, gericht op de toekomst van Swalm & Roer.

2.2.3 werkgeverschap

De remuneratiecommissie van de raad heeft een functioneringsgesprek gehouden met de bestuurder. De remuneratiecommissie heeft ter voorbereiding op het functioneringsgesprek een 360 graden feedback af laten nemen onder een afvaardiging van directeuren, stafmedewerkers en een aantal stakeholders/ketenpartners.

2.2.4 inhoudelijk toezicht

Conform de vigerende statuten heeft de raad haar goedkeuring gegeven aan:

- begroting 2017 (1 maart)
- jaarverslag en jaarrekening 2016 (15 juni)
- statutenwijziging (20 april)
- de aanschaf van een duurzame lease-auto ten behoeve van bestuurder en medewerkers stafbureau voor het verkeer tussen standplaats en de schoollocaties (15 juni)
- begroting 2018 (14 december)

In een extra vergadering van de raad op 1 maart is de begroting 2017 goedgekeurd nadat bestuurder een aantal scenario's met betrekking tot de ontwikkeling en financiering van de Synergieschool had toegelicht. De raad heeft goedkeuring gegeven aan het eenmalig tekort in de begroting van 4 ton ten behoeve van innovatie, vanuit het belang van de instandhouding van de onderwijskwaliteit. De raad monitort de exploitatie in de driemaandelijkse bestuursrapportages.
De jaarrekening 2016 is door de accountant gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien. Tevens is er een goedkeurende verklaring voor het Assurance rapport ontvangen.

De raad heeft kennis genomen van het vernieuwd toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs. Het thema onderwijskwaliteit staat in informatieve zin twee keer per jaar op de agenda van raad via de themabijeenkomsten die gekoppeld zijn aan een scholenbezoek. De raad laat zich regelmatig informeren over de leerlingaantallen en de indicatie van de ontwikkeling hiervan. Tevens heeft 'passend onderwijs' in het algemeen en de rol en risico's met betrekking tot het participeren in het Samenwerkingsverband de bijzondere aandacht van de raad. Het onderwerp komt in iedere vergadering aan de orde zodat de raad periodiek en consequent geïnformeerd wordt.
De auditcommissie heeft drie keer vergaderd. Agendapunten waren de beleidsuitgangspunten bij de begroting, de bestuursrapportages, de dienstverlening van de accountant, het treasurybeleid en het commissiereglement.

De remuneratiecommissie heeft in februari een functioneringsgesprek gevoerd met de bestuurder en één keer als commissie vergaderd. Gespreksonderwerpen waren de ontwikkeling van het werkgeverskader, het 360-graden feedback instrument, de evaluatie van professionalisering bestuurder en het commissiereglement.

Tot slot stelde de raad de volgende zaken vast:

- jaarverslag raad van toezicht
- jaaragenda 2017-2018
- jaaragenda 2018-2019
- rooster van aftreden
- honorering raad van toezicht 2017
- regeling vergoedingen toezichthouders
- benoeming van de heer Kleukers als vicevoorzitter van de raad van toezicht
- benoeming van mevrouw Van Baal als contactpersoon voor het aandachtgebied Governance
- benoeming mevrouw Ali als lid van de remuneratiecommissie
- benoeming van de heer Daemen als lid van de auditcommissie

De raad heeft in het verslagjaar kennis genomen van de bestuursrapportages Q1 en Q3. In de laatste vergadering van de raad is de klokkenluidersregeling besproken. Naar verwachting wordt deze regeling in de eerste vergadering van 2018 vastgesteld.

2.2.5 het toepassen van educational governance

De raad hanteert als leidraad voor eigen handelen de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs van de PO-raad en de bepalingen in de Wet op het Primair Onderwijs, die toezien op het intern toezicht, die op 1 augustus 2010 in werking zijn getreden (Staatsblad 2010, 282).
De raad:

- ziet integraal toe op het functioneren van de organisatie in het algemeen en in het bijzonder op de kwaliteit van de besturing van de organisatie met het oog op het maatschappelijk belang van de instelling;
- is belast met vaststelling dan wel goedkeuring van de begroting, het jaarverslag (inclusief bestuursverslag en jaarrekening) en het strategisch beleid;
- draagt zorg voor de aanwijzing van de accountant die belast is met de controle van de jaarrekening;
- draagt zorg voor de inrichting van het bevoegd gezag en heeft een goedkeuringsrecht ten aanzien van statutenwijziging;
- volgt de ontwikkelingen op hoofdlijnen en fungeert daarnaast als adviseur en klankbord voor het college van bestuur;
- vervult het werkgeverschap voor de bestuurder;
- stelt een toetsingskader vast waarin wordt geëxpliciteerd op welke ijkpunten en criteria het toezicht zich in het bijzonder richt.

De raad heeft kennis genomen van de vernieuwde code Goed Bestuur die per 1 augustus 2017 van kracht is en van de belangrijkste wijzigingen in de code die met name gericht zijn op het tegengaan van belangenverstrengeling, het bevorderen van transparantie en het bevorderen van het samenspel tussen bestuur en toezicht.
De raad concludeert dat het college van bestuur integer handelt conform wettelijke kaders en de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs.

2.2.6 tot slot

De rol van de raad is dienend aan de centrale opdracht van de stichting, het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs waarin het belang van het kind voorop staat en waar ook leerkrachten de mogelijkheid wordt geboden zich blijvend te ontwikkelen. Daarom houdt de raad, zoals hierboven reeds is aangegeven, niet alleen het functioneren van de stichting als geheel en het college van bestuur tegen het licht, maar kijkt hij ook kritisch naar zijn eigen functioneren. De raad kijkt terug op een jaar waarin de raad in de nieuwe samenstelling op vruchtbare en constructieve wijze invulling heeft gegeven aan zijn toezichthoudende en klankbord vormende rol.

mw. drs. J.P. Pijls
voorzitter raad van toezicht

2.3 medezeggenschap

Aan elke school is een medezeggenschapsraad verbonden bestaande uit een personeels- en een oudergeleding. Op schoolniveau worden de school specifieke beleidszaken besproken tussen directeur en MR; op stichtingsniveau is de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad de gesprekspartner van het college van bestuur. De middelen voor de uitvoering van de plannen van de (G)MR zijn geborgd in de (school)begrotingen.

Het college van bestuur heeft in het verslagjaar zes overlegvergaderingen met de GMR gehad waarin advies- en instemmingsvragen zijn toegelicht en de leden van de GMR gelegenheid hadden om vragen te stellen over betreffende stukken.
De GMR heeft ook tweemaal het periodieke overleg gevoerd met de raad van toezicht met als belangrijkste agendapunten het functioneren van de medezeggenschap en de vervangingsproblematiek binnen Stichting Swalm & Roer.

Het jaarverslag van de GMR is opgenomen in bijlage 9.3.

2.4 klachtafhandeling

2.4.1 interne klachtenprocedure

In het verslagjaar zijn bij het college van bestuur tien klachten ingediend. De klachten hadden betrekking op pestgedrag, schoolverbod, schoolbeleid, communicatie/bejegening, mishandeling door medeleerling, nalatigheid school. Bij drie klachten werd de vertrouwenspersoon voor ouders/verzorgers betrokken. Bij vier klachten heeft een rondetafelgesprek met het college van bestuur plaatsgevonden. Een klacht is uiteindelijk behandeld door de klachtencommissie. De overige klachten zijn door de directeuren opgepakt in een bemiddelende rol. Dit heeft ertoe geleid dat na het toepassen van het principe van hoor en wederhoor de klachten grotendeels naar tevredenheid zijn opgelost en er (follow-up) afspraken zijn gemaakt om dergelijke klachten in de toekomst te voorkomen.

2.4.2 externe klachtenprocedure

Swalm & Roer is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs van de Stichting Onderwijsgeschillen, hierna te noemen de Commissie. In 2017 zijn twee klachten ingediend bij de Commissie. Een klacht is ingetrokken nadat de klacht alsnog via de interne klachtenprocedure van Swalm & Roer is afgehandeld. De andere klacht is begin 2018 behandeld.

2.4.3 vertrouwenspersonen

Monique de Waard is aangesteld als vertrouwenspersoon voor ouders/verzorgers. De vertrouwenspersoon is gecertificeerd door de Landelijke Vereniging van Vertrouwenspersonen.
De vertrouwenspersoon voor ouders/verzorgers heeft in het verslagjaar 12 meldingen ontvangen. Twee meldingen hadden betrekking op fysiek grensoverschrijdend gedrag/fysieke mishandeling, twee meldingen hadden betrekking op pesten, vijf meldingen gingen over onheuse bejegening / communicatie en drie meldingen in de categorie overig. De meldingen zijn in behandeling genomen en in de meeste gevallen naar tevredenheid van melders en betrokkenen afgehandeld.
In één geval is de melding als klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie. In drie situaties is de melding ook besproken met het college van bestuur. De contactgegevens van de vertrouwenspersoon staan op een zichtbare plek op de website van Swalm & Roer.

3 ONDERWIJS

3.1 opbrengsten onderwijs

Jaarlijks worden de tussentijdse- en eindopbrengsten op bestuursniveau geanalyseerd met behulp van een module bovenschoolse rapportage. Bevindingen en conclusies worden na analyse besproken met het college van bestuur, in het Coördinatieplatform Passend Onderwijs (CPPO) en in het overleg van directeuren en IB'ers (DIR-IB). Op basis van de analyse en overleg hierover worden eventuele actiepunten geformuleerd voor de korte- en lange termijn op bestuur- en/of schoolniveau.

Scholen hebben gekozen voor afname van de Centrale Eindtoets (Cito) of Route 8.
De standaard score is het ongecorrigeerde gemiddelde van de school. Deze score wordt vergeleken met de vigerende inspectienorm horende bij de schoolgroep.

Als bijlage 9.4 is een overzicht toegevoegd van de resultaten eindtoets 2016-2017. De belangrijkste conclusies zijn:

1. Negen scholen (Neel, Octopus, Hovenier, Lambertus, 't Kempke, Martinus, Achtbaan, Theresia en Aan de Roer) behalen resultaten boven het gemiddelde van de schoolgroep.
2. Bij drie scholen (de Zonnewijzer, 't Mozaïek en de Willem de Zwijger) ligt het resultaat zelfs hoger dan verwacht mag worden op basis van de schoolgroep. Echter het totaal aantal scholen boven de bovengrens is in vergelijking met vorig schooljaar gedaald van 7 naar 3.
3. Twee scholen (OBS de Brink en de Synergieschool) behalen de ondergrens niet waardoor het resultaat door de inspectie wordt gekwalificeerd als onvoldoende. De Brink loopt geen direct risico in opbrengsten aangezien het resultaat vorig schooljaar boven de ondergrens lag. Ook de Synergieschool loopt geen direct risico aangezien het resultaat vorig schooljaar boven de ondergrens lag. Echter in schooljaar 14-15 lagen de resultaten wel onder de ondergrens.
4. De extra inspanningen van directie en het team op de Lambertus hebben ertoe geleid dat na drie opeenvolgende jaren onder de ondergrens gescoord te hebben de positieve ontwikkeling een score boven de inspectienorm tot gevolg heeft.

3.2 ontwikkeling leerlingaantallen 2017-2018

De begroting en meerjarenraming zijn gebaseerd op onderstaande leerlingaantallen.

	1-10	1-10	prognose	prognose	prognose
Leerlingen 1 oktober	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
03LD-BS Neel	279	264	258	250	250
03LE-BS De Steenen Brug	174	192	192	192	192
03OM-BS De Berensprong	287	279	285	276	266
03PD-BS De Octopus	333	340	344	344	344
03PV-BS 't Kempke	179	170	180	180	180
03YI-St. Martinusschool	107	101	103	108	110
05BT-Hubertusschool	373	366	366	366	366
05CT-Bredeschool De Achtbaan	296	291	290	285	280
05DF-BS De Zonnewijzer	247	255	248	248	248
05YC-OBS De Brink	388	403	388	388	388

	1-10	1-10	prognose	prognose	prognose
Leerlingen 1 oktober	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
06JO-BS Sint Theresia	89	86	85	68	73
06JZ-BS 't Mozaïek	203	216	224	223	223
07BO-CBS Willem de Zwijger	169	177	175	175	175
07RO-OBS De Stapsteen	471	498	510	546	559
07SE-BS De Hovenier	236	239	226	221	215
08KQ-BS Leeve	182	183	183	183	183
08MD-BS Lambertus	183	163	160	160	160
09LJ-BS De Kasteeltuin	185	188	190	190	190
10GL-Vincent van Gogh school	241	250	250	250	250
15IY-Montessori Basisschool Roermond	237	228	235	245	250
23CN-OBS Aan de Roer	376	362	375	375	376
23HG-SBO De Balans	132	125	111	101	100
03SR-Sint Alfonsusschool	199	215	230	230	230
Subtotaal Synergieschool	**330**	**340**	**341**	**331**	**330**
	5.566	**5.591**	**5.608**	**5.604**	**5.608**
Mutatie		**+25**	**+17**	**-4**	**+4**

Ten opzichte van 1 oktober 2016 is het leerlingaantal op 1 oktober 2017 met 25 gestegen. Deze stijging zet zich naar verwachting in 2018 door. Voor volgende jaren lijkt het leerlingaantal nagenoeg op gelijk niveau te blijven. In januari 2018 zal het formatieplan voor het schooljaar 2018-2019 opgesteld worden, gebaseerd op de leerlingenaantallen en rekening houdend met een lerarentekort in de toekomst.

3.3 toegankelijkheid en toelatingsbeleid

De meeste nieuwe leerlingen komen als vierjarige de school binnen. Veel ouders vinden het prettig om vooraf met de school te kunnen kennismaken en ook de school stelt een kennismaking vooraf zeer op prijs. Na telefonische afspraak hebben de ouders eerst een gesprek met de directeur, of de interne begeleider, waarin van beide kanten eventuele vragen kunnen worden beantwoord, waarna er meestal een korte rondleiding door de school wordt verzorgd. Tijdens de eerste kennismaking krijgt de ouder een aanmeldformulier uitgereikt. Door ondertekening van het aanmeldingsformulier verklaart de ouder, dat de daarop vermelde gegevens juist zijn en akkoord te gaan met de in de schoolgids vermelde regelingen, afspraken en verwachtingen. Bij in- (en uitschrijving) van het kind op school is de handtekening van een ouder nodig. In beginsel is de handtekening van één ouder voldoende. De school mag te goeder trouw op het handelen van die ouder afgaan. Wanneer de school weet of vermoedt dat de andere ouder met gezag het niet eens is met de in- of uitschrijving, dan zal de school om een tweede handtekening vragen; de in- of uitschrijving mag anders niet doorgaan. Heeft een van de ouders officieel het gezag, dan is de handtekening van de ouder met gezag voldoende. Elke aanmelding van een nieuwe leerling, ook de vierjarige, wordt besproken in de aannamecommissie, bestaande uit de directeur, IB-er en een leerkracht, van de school. Ouders krijgen zo spoedig mogelijk bericht of een aangemelde leerling wel of niet geplaatst kan worden. Voorwaarde voor plaatsing is in ieder geval het gegeven dat de leerling bij plaatsing zindelijk moet zijn.

Bij de aanmelding van een mindervalide leerling, vindt na aanmelding overleg plaats met de ouders om allereerst de ondersteuningsvraag van het kind volledig in beeld te kunnen krijgen. Adviezen van deskundigen kunnen door de ouders worden overlegd. De school kan zich ook nader laten informeren door derden en als er in dat geval privacygevoelige informatie op tafel moet komen, is er toestemming van de ouders nodig. Plaatsing c.q. verlenging van plaatsing wordt per schooljaar afhankelijk gesteld van de mogelijkheden dan wel onmogelijkheden die de school heeft; dit wordt schriftelijk gemeld en mondeling met de ouders doorgenomen. Daarbij zal de totale schoolorganisatie, het gebouw, de personele en materiële faciliteiten, waaronder zo nodig vervoer en verzorging, betrokken worden.
Ouders die zich met de uitslag van het overleg niet kunnen dan wel willen verenigen, kunnen bezwaar aantekenen bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag meldt vervolgens binnen 6 weken aan de ouders de uitslag van de heroverweging.

4 DE STRATEGISCHE AGENDA NADER TOEGELICHT

4.1 achtergrond

We hebben krachtige scholen die eigentijds en goed onderwijs verzorgen. Onderwijs dat past bij de brede leer- en ontwikkelingsvraag van elk kind. De talentontwikkeling van het kind staat centraal. Naast de basisvaardigheden wordt het kind sociaal en cultureel toegerust. Zo kan het kind als actief burger volwaardig en verantwoord functioneren. In hun ontwikkeling gaan wij uit van eigenaarschap van het kind. De speerpunten: het gelukkige kind staat centraal, talentontwikkeling in balans, passende inhoud en passende vaardigheden.

We zien dat ons onderwijs gegeven wordt door goed gekwalificeerde en gepassioneerde medewerkers die hun professionaliteit blijvend ontwikkelen. Ze werken structureel samen binnen groepen van scholen. Ook bij de professionals staat talentontwikkeling en eigenaarschap centraal. De leerkracht stemt zijn rol in het onderwijsproces af op de behoefte van de leerling: instruerend, begeleidend, coachend. Wij vragen van de professional gepassioneerd vakmanschap, persoonlijk leiderschap, educatief partnerschap en flexibele professionaliteit.

We zien ouders en school, ieder vanuit de eigen deskundigheid en verantwoordelijkheid, als partners samen werken aan de brede ontwikkeling van het kind. Scholen functioneren binnen integrale kindcentra waar samen met andere partners dagarrangementen worden aangeboden. Scholen werken samen bij het bieden van passend onderwijs, maken gebruik van elkaars deskundigheden en specialismen en opleidingspartners. De school is een relevante partner in de gemeenschap van stad, dorp en wijk. Het kind groeit en ontwikkelt zich in samenwerkende deelgemeenschappen.
Ook op bestuurlijk niveau wil Swalm & Roer verdere samenwerking met andere besturen om regionaal nog effectiever en efficiënter te kunnen besturen.

Ons onderwijs is digitaal verrijkt en ondersteund, onderwijskundig is het sterk, het is goed georganiseerd en de administratieve ondersteuning klopt. Onze medewerkers benutten de mogelijkheden ten volle. Deze mogelijkheden worden ingezet om samen te leren en kennis te vergroten. Netwerkleren is een krachtige impuls voor talentontwikkeling. Kinderen en medewerkers verbinden de wereld “ binnen” structureel met de wereld “ buiten”. Daarbij zien we dat er veel aandacht is voor de bijbehorende ethische waarden en mediawijsheid. Binnen dit vierde thema passen een technische infrastructuur en termen als ICT bekwaam en mediawijsheid.

4.2 brede ontwikkeling van het kind

4.2.1 (op weg naar) passend onderwijs

In het bestuursondersteuningsplan “op weg naar passend onderwijs” dat in mei 2014 is vastgesteld, zijn afspraken opgenomen over een aantal majeure onderwerpen. In 2017 is S&R als deelnemer van het SWV betrokken geweest bij de eerste ontwikkelingen in de visievorming van het SWV. Alle scholen van Swalm & Roer hebben een schoolondersteuningsprofiel opgesteld waarin de huidige stand van zaken t.a.v. het basisniveau van zorg en de ontwikkeling naar brede zorgschool wordt beschreven. In het brede kader van het Samenwerkingsverband is een start gemaakt met de herijking van het schoolondersteuningsprofiel in 2018, waarbij de nadruk ligt op concretiseren van de ontwikkelingsbehoeften, ambities en actiepunten van de scholen. Vanuit de schoolondersteuningsprofielen wordt een bestuursondersteuningsplan opgesteld.

In het verslagjaar is de visie op het ondersteuningsteam herzien en vastgelegd in de notitie “Visie op passend onderwijs en de positie van het ondersteuningsteam”. Aanleiding voor de herijking is onder andere het gegeven dat het deelnamepercentage op het SBO-deel van de Synergieschool terugliep en het stijgende aantal aanmeldingen SO, met name cluster 4. Daarnaast is ook geconstateerd dat het aantal SBO aanmeldingen voor de scholen in Heel en Echt niet daalt en daar was sprake van een toename van aanmeldingen uit Roermond. De resultaten van een onderzoek, uitgevoerd door de KPC-groep, zijn gedeeld met directeuren en intern begeleiders. Op basis van de uitwisseling van bevindingen en ervaringen is een visie geformuleerd door het CPPO waarin tegemoet werd gekomen aan de wensen en behoeften van de scholen ten aanzien van passend onderwijs en de ondersteuning van en facilitering door Swalm & Roer. In de uitvoering van Passend Onderwijs wordt ingezet op preventie en indien nodig kan er gebruik gemaakt worden van curatieve mogelijkheden en ondersteuning. Preventie richt zich op professionalisering om leerkrachtvaardigheden te versterken, leernetwerken en coachen van leerkrachten. Extra ondersteuning en arrangementen worden curatief ingezet.

Scholen hebben behoefte aan efficiënt handelen bij aanvragen en aan effectieve ambulante begeleiding gericht op het systeem in de school en niet alleen op de individuele leerling. Dit is een continu proces waarbij regelmatig wordt geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Het Coördinatie Platform Passend Onderwijs (CPPO), bestaande uit een afvaardiging van directeuren uit ieder cluster, coördinator OT, medewerker onderwijs en bestuurder, is de coördinator in dit proces.
In het ondersteuningsteam zijn verschillende expertises vertegenwoordigd. Het team bestaat uit een coördinator, twee orthopedagogen, 3 interne ambulante begeleiders en is aangevuld met ambulante begeleiders uit het SO en afvaardiging van het CJG. Zij zijn het aanspreekpunt in de zorgstructuur van het SWV wanneer de zorg zich richt op niveau 3 en 4 in het cascademodel. De spil in de gehele zorg rondom de leerling ligt bij de intern begeleider op de school. Sinds dit schooljaar wordt een gedeelte van de middelen gebruikt voor het bovenschools ondersteuningsteam. De overige middelen gaan rechtstreeks naar de scholen en een deel is aan te vragen o.b.v. een plan per school/ cluster en voor professionalisering. Scholen krijgen daardoor meer vrijheid en ruimte om middelen op verschillende manieren aan Passend Onderwijs te besteden. De aansturing van het ondersteuningsteam en het toewijzen van budgetten aan scholen om Passend onderwijs vorm te geven valt onder verantwoordelijkheid van de coördinator Ondersteuningsteam en directeur (SBO). De uitvoering vindt plaats in overleg met het CPPO.

Scholen geven passend onderwijs vorm in de praktijk op basis van het ondersteuningsprofiel en zorgplan. Hierbij wordt uitgegaan van de kracht van de scholen. Passend onderwijs wordt zo veel

mogelijk vorm gegeven dicht bij het kind, de regie ligt bij de school. De school begeleidt de leerlingen in het bieden van passend onderwijs waarbij de intern begeleider het proces in de school ondersteunt. Het afgelopen jaar heeft er professionalisering en ontwikkeling op zowel leerkracht, intern begeleider als schoolniveau plaatsgevonden om het basisniveau van zorg te versterken. Voor leerkrachten zijn er diverse trainingen aangeboden om vaardigheden te ontwikkelen om vanuit preventie passend onderwijs te verzorgen. Voorbeelden zijn: beter leren omgaan met (moeilijk) gedrag, executieve functies, ontwikkelingsfasen bij kleuters maar ook gericht op de analysevaardigheden door trainingen handelingsgericht werken. De talentspecialist verzorgt een basistraining en verdiepingsmodule gericht op het thema omgaan met talent.

Naast trainingen zijn er leernetwerken. In een IB netwerk zijn alle scholen vertegenwoordigd met als doel kennis met elkaar te delen, te leren van en met elkaar en handvatten te krijgen om passend onderwijs door te vertalen naar het handelen in de scholen. De talentspecialist is tevens organisator van drie netwerkbijeenkomsten voor talent coördinatoren. Alle scholen hebben een talent coördinator.

4.2.2 cultuur

De initiatieven die in 2015 zijn gestart op het gebeid van cultuureducatie worden in 2017 gecontinueerd. Swalm & Roer vindt het belangrijk de ontwikkeling van kinderen ook betekenis te geven middels cultuureducatie gedurende de acht jaren dat de kinderen de basisscholen bezoeken. De drie kerndoelen uit het leergebied kunstzinnige oriëntatie vormen hiervoor de basis:

- Kerndoel 54: leerlingen leren beelden, taal, muziek en spel en beweging gebruiken om er gevoelens mee uit te drukken en om er mee te communiceren.
- Kerndoel 55: Leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.
- Kerndoel 56: leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

Cultuuronderwijs wordt bestuurlijk gecoördineerd door een bovenschools cultuur coördinator (BCC). De bovenschools cultuurcoördinator heeft 2 netwerkbijeenkomsten en 3 clusterbijeenkomsten per cluster georganiseerd met als doel uitwisselen, inspireren en leren. Daarnaast heeft iedere school een of meerdere cultuur coördinatoren (ICC), zij zorgen samen met collega's voor de uitvoering van de cultuurplannen. Achttien scholen binnen Swalm en Roer hebben nu een cultuurplan, waarmee men het belang van cultuureducatie aangeeft en een houvast heeft om lijn aan te brengen in cultuuronderwijs. Eén school werkt met een meerjarig activiteitenplan.

Een van de beleidsdoelen van Swalm en Roer is muziek weer op de kaart te zetten in de scholen. In company wordt de training Muziek aan de basis aangeboden. Elf scholen ontvingen de impulssubsidie muziek en zijn intensief aan de slag met het implementeren van muziekonderwijs in hun school en vijf scholen vroegen de subsidie aan voor de periode 2018-2020. In een speciaal project voerden zes scholen samen een kinderopera uit.

De samenwerking met de nieuwe penvoerder, ECI, voor CMK (Cultuur met Kwaliteit) is op gang gekomen. Diverse scholen oriënteren zich of zijn gestart met de Cultuurloper, het stimuleringsprogramma cultuur dat door de ECI-organisatie DOEN wordt gehanteerd.
Swalm & Roer participeert in:

- Platform Cultuur Roermond
- Cultuur tot in de wijk
- Platform cultuur Limburg
- Regionaal overleg DOEN
- Adviesraad Sien

4.2.3 gezondheid

Ook de samenwerking met Jongeren Op Gezond Gewicht Roermond (JOGG), vastgelegd in het in maart 2014 afgesloten convenant, wordt gecontinueerd. Het JOGG richt zich in Roermond op de drie wijken waar het overgewicht het grootst is. De scholen in de wijken, 't Mozaïek, De Kasteeltuin, de Zonnewijzer en de Vincent van Gogh, zijn hierin een actieve partner en vindplaats voor veel activiteiten die helemaal in het teken van bewegen en gezond gewicht staan. 'Drink Water' is als hoofdthema gekozen bij alle activiteiten.

4.2.4 wetenschap en technologie

Middels een subsidie is het voor S&R mogelijk om W&T zo vorm te geven dat leerlingen erdoor gemotiveerd en geïnspireerd raken. W&T is een van de onderdelen die bijdragen in het toekomstperspectief van kinderen. Op steeds meer scholen wordt zichtbaar dat W&T opgenomen is in het leerstofaanbod. Op een aantal scholen is het nog geen vast programma maar vooral vanuit inspiratie die gegeven wordt in de netwerkbijeenkomsten W&T bedoeld voor de coördinatoren. W&T wordt bovenschools gecoördineerd door een coördinator voor een dagdeel die:

- zes bijeenkomsten organiseert gericht op inspireren en professionaliseren;
- kennis ophaalt bij provinciale en landelijke initiatieven;
- scholen bijstaat met advies.

Tijdens de 6 netwerkbijeenkomsten wordt er een koppeling gemaakt van theorie naar de praktijk. Hiervoor zijn onder andere het Cuypershuis gericht op 3d printen en SparkTechLab bezocht. Tijdens een inspiratiemoment over Legorobots hebben alle scholen een Robot ter beschikking gekregen zodat de opgedane ervaringen gedeeld kunnen worden met de leerlingen.

Daarnaast hebben vrijwel alle scholen een W&T coördinator. Deze coördinatoren hebben samen met hun directie en team een eerste aanzet gemaakt een plan op te stellen om W&T gestructureerd in de school te zetten. Bijna alle scholen van de stichting zijn inmiddels aangesloten bij een bedrijf via het platform MakeTech.

4.2.5 veiligheid

Alle scholen beschikken over een digitaal veiligheidsplan. Naast fysieke gezondheid is er op alle scholen volop aandacht voor de geestelijke gezondheid. Het is belangrijk dat leerlingen zich veilig voelen, zichzelf kunnen en mogen zijn. Op scholen worden weerbaarheid trainingen aangeboden. Zoals beschreven in het veiligheidsplan, met als onderleggen een anti-pestprotocol, streeft iedere school er naar om een geschoolde coördinator Veilige school c.q. anti-pest coördinator te hebben. Middels professionaliseringsaanbod heeft iedere school hiervoor scholing kunnen volgen.

4.3 de professional

4.3.1 professionalisering

Scholing is een belangrijk middel dat kan worden ingezet om de professionele ontwikkeling te ondersteunen. Om deze reden zijn hiervoor conform CAO PO in de begroting middelen opgenomen en wel op twee manieren te weten: scholing voor cursussen en opleidingen (€500,-- per fte) en professionalisering van de directeuren (€3.000,--).

Het is aan de leidinggevende en de medewerker samen om hier goede afspraken over te maken. Daarnaast investeert Swalm & Roer in de professionalisering en persoonlijk leiderschap van medewerkers via verschillende scholingstrajecten, deels gefinancierd met aanvullende subsidiestromen. Het bovenschoolse professionaliseringsaanbod bestaat uit:

- Basisopleiding gedrag beter leren begrijpen
- Werken aan executieve vaardigheden
- Basistraining: meer en hoogbegaafdheid
- Vervolgtraining afstemmen op leerlingen met hogere cognitieve vermogens
- Kleuters: ontwikkeling van fasen en –stadia
- Muziek aan de basis
- Opleiding coördinator zorgplicht sociaal veilig klimaat
- Vervolg: zorgplicht sociaal veilig klimaat; de wet
- Professionalisering (aankomend)schoolleider OSO fontys.
- Basistrainingen handelingsgericht werken (doelgroep startende leerkrachten)
- Vervolg HGW data, duiden, doelen, doen (doelgroep startende leerkrachten)
- Training ouderbetrokkenheid
- Training 'Pesten'
- Mentoren training
- Opleiding schoolopleiders (i.s.m. dNp)
- Vak profileringen (dNp)

4.3.2 opleiden in de school

Om nieuwe collega's zo goed mogelijk op te leiden neemt Swalm & Roer deel aan het samenwerkingsverband dat de Nieuwste Pabo (dNP) heeft met 9 besturen in Limburg. Middels deze samenwerking wordt 40% van de opleiding verzorgd op de werkplek. De kwaliteit wordt gewaarborgd door geschoolde mentoren, geschoolde schoolopleiders en deelname aan de taaknetwerkgroep. De middelen komen vanuit OCW-bekostiging van de Nieuwste Pabo.
Op zes scholen van Swalm & Roer (Stapsteen, Hovenier, Zonnewijzer, Octopus, Achtbaan en de Synergieschool) vindt opleiden in de school plaats. Gemiddeld (afhankelijk van de schoolsituatie) worden er per school 4 – 6 studenten geplaatst. Voor een deel van de kosten die gemaakt worden is er aanvullend budget beschikbaar, deze is verwerkt in de begroting 2017.

4.3.3 leerlandschap

Binnen de samenwerking van dNP en de besturen in Limburg gaat het niet alleen om het gezamenlijk opleiden van nieuwe leerkrachten maar heeft ook de eigen professionalisering een plaats. Om leerkrachten te professionaliseren wordt de mogelijkheid geboden om deel te nemen aan Communities of Practice (CoP's) of Communities of Learning (CoL's). In deze professionele leergemeenschappen ligt de nadruk op het zelf onderzoeken en verbeteren van de praktijk om zo onderwijs te verbeteren.
Binnen Swalm & Roer zijn er op schoolniveau de volgende CoP's ingericht: opbrengst gericht werken (De Stapsteen) , omgaan met verschillen (De Achtbaan), ouderbetrokkenheid (De Zonnewijzer), pesten/veilige school (de Hovenier). Een CoL is een bestuur overstijgende netwerkgroep die coördineert, initieert en ontwikkelt. Swalm & Roer neemt deel aan de volgende CoL's: opbrengst gericht werken (Theresia), omgaan met verschillen (Synergieschool), ouderbetrokkenheid (De Zonnewijzer), pesten/veilige school (De Hovenier), begeleiding beginnende leerkrachten (schoolopleider S&R), 21st century skills (Synergieschool).

Het leerlandschap wordt in schooljaar 2016-2017 voor het laatste jaar gesubsidieerd. De leeropbrengsten en de ontwikkeling op het gebied van onderzoek doen in de school zullen verder worden vormgegeven vanuit het OidS.

4.3.4 doorbraak project

Het doorbraakproject wordt voor een deel gesubsidieerd door de Educatieve Agenda Limburg en sluit aan bij de CoLs van het Leerlandschap gericht op ouderbetrokkenheid, omgaan met verschillen, opbrengst gericht werken en pesten. In het Leerlandschap wordt de coaching van het doorbraakproject vaak vervuld door deelnemers aan de COL beginnende leerkrachten. Swalm & Roer zet in op werkplekbegeleiding, coaching en professionalisering. In de coaching en intervisie kunnen zes starters deelnemen. Op basis van evaluaties is in 2017 een plan van aanpak gemaakt om deelname voor iedere starter mogelijk te maken.

4.3.5 leernetwerken

In de uitvoering van het Leerlandschap onderzoeken we op welke manier leraren van elkaar leren in Cop's en Col's. We willen de ontwikkeling van deze leernetwerken ook op andere gebieden inzetten bij S&R om collega's van elkaar te laten leren. Deze leernetwerken zorgen voor duurzame onderwijsverbetering. De bestaande netwerken breiden uit of verdiepen, nieuwe netwerken worden opgestart. Hierbij valt te denken aan: IB, W&T, Cultuur, hoogbegaafdheid, ICT.

4.3.6 leiders in de dop

Twaalf medewerkers hebben in 2017 met succes de scholing "leiders in de dop" afgerond. Dit project is gefinancierd binnen de begroting. In navolging op dit project is er voor gekozen om samen met de besturen Kindante en Movare een aantal modules uit de leiderschapstrajecten van Fontys OSO aan te bieden. Gemiddeld maken hier per module 7 medewerkers gebruik van.

4.3.7 vaardigheidsmeters

Vanuit de cao 2016 is er een verplichting een vaardigheidsmeter in te zetten om te bepalen of een leerkracht bevorderd kan worden van startbekwaam naar basisbekwaam. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van een 360 graden feedback. In het beoordelingsgesprek voor de startende en basisbekwame leerkrachten wordt uitgegaan van de vaardigheden zoals in de cao beschreven. De gebruikte middelen worden gedocumenteerd in een portfolio. Voor alle onderdelen wordt Cupella ingezet.

4.4 kwaliteit en veiligheid

4.4.1 visitaties

Om zicht te houden op de te bereiken resultaten is een kwaliteitszorgsysteem ingericht. Dit systeem is continu in ontwikkeling. In 2017 heeft de werkgroep Kwaliteit in dit kader gewerkt aan de beleidsnotitie zelfevaluatie- en visitatiesystematiek. Deze is in samenspraak met de directeuren opgesteld en wordt komend jaar uitgevoerd. Het is belangrijk dat iedere school in dit systeem gericht kan werken aan eigen kwaliteitsverbetering. Een visitatie betekent dat een commissie met collega's en een externe deskundige een beeld vormen van de school op basis van een vooraf overeengekomen model. Een visitatie is gericht op ontwikkeling, de visie van de gevisiteerde school is het uitgangspunt. Het doel van de visitatie is dat scholen zicht krijgen op hun eigen handelen. Waar staat een school? Waar wil een school naar toe? Er wordt gekeken naar andere inrichtingen van onderwijs, scholen kunnen kennis nemen van elkaar concepten. Door het uitvoeren van visitaties krijgt S&R meer zicht op het handelen in de scholen in relatie tot de beschreven ambities in het koersplan. Een visitatie bij S&R is systematisch, en de rapportage kan tevens gebruikt worden als verantwoording aan derden. Het streven is dat in de komende 5 jaar alle scholen zijn gevisiteerd.

4.5 digitale verrijking van het onderwijs

Om de digitale verrijking van de stichting Swalm en Roer gestalte te geven wordt gekozen voor het model 4 in balans. Dit model gaat uit van de veronderstelling dat, indien men succesvol wil digitaliseren, er aan vier voorwaarden voldaan moet worden, te weten:

- Er moet een gedragen visie op ICT zijn;
- De docenten moeten voldoende professioneel zijn op het gebied van ICT;
- Er dient een stabiele infrastructuur ten aanzien van het netwerk te zijn, waarbij bewaakt wordt dat er aan de privacywetgeving voldaan wordt;
- Het gebruik van ICT toepassingen dient bevorderd te worden om te komen tot een flexibele onderwijsomgeving die het mogelijk maakt om zo goed mogelijk het onderwijs te organiseren.

Dit model wordt 4 in balans genoemd omdat de vier voorwaarden met elkaar samenhangen, waarbij de laatste voorwaarde bepalend is voor het uiteindelijk resultaat.

In 2017 zijn er concrete stappen gemaakt om aan de voorwaarden te voldoen.

- De ict-visie is ontwikkeld en deze is tijdens een studiedag met alle directeuren besproken. In 2018 zal een ict-beleidsplan van Swalm en Roer opgeleverd worden.
- Het iXperium is een expertisecentrum dat inspeelt op de behoefte aan ontwikkeling in het primair onderwijs in Roermond e.o., op het gebied van professionalisering en specialisatie van leerkrachten op ict- en innovatiegebied. Het doel is beter recht te doen aan verschillen tussen leerlingen door inzet van ict in het onderwijs en tevens de leerlingen de benodigde ict- geletterdheid bij te brengen. Er is over de oprichting van dit iXperium tussen de gemeente Roermond, Swalm en Roer, de PABO en de Hogeschool Nijmegen, Arnhem een intentieverklaring ondertekend. De partijen hebben de intentie, de haalbaarheid van het plan voor de realisatie van een iXperium in Roermond te onderzoeken. Ten behoeve van het benodigd overleg in het kader van deze intentieverklaring hebben de partijen een projectgroep in het leven geroepen. Het doel van deze projectgroep is het schrijven van een businessplan voor het Ixperium Roermond. Op basis van deze beoordeling bepalen de partijen of zij in samenwerking het Ixperium gaan realiseren en op welke termijn. De afspraken zullen in een samenwerkingsovereenkomst worden vastgelegd.
- Gedurende 2017 zijn er diverse studiedagen georganiseerd voor en door de medewerkers van Swalm & Roer. De eerste studiedag in 2017 ging over innovatie, wetenschap en techniek. Het doel daarbij is steeds om met behulp van ict meer recht te doen aan verschillen bij leerlingen. Leerlingen, ouders en medewerkers worden gestimuleerd ethisch verantwoord gebruik te maken van sociale media, zoals vastgelegd in het protocol social media.

4.6 partnerschap

4.6.1 achtergrond

De vierde pijler van het koersplan is vormgeven aan het begrip partnerschap. Feitelijk gaat het meer om een uitbreiding van dit begrip. Partnerschap was er namelijk altijd al. Denk aan de relaties die worden onderhouden met bijvoorbeeld scholen en samenwerkingsverbanden.
Om het begrip partnerschap verder invulling te geven is dit begrip tijdens een brainstorm sessie met de directeuren verder uitgewerkt. Dit heeft geleid tot een inventarisatie van relevante partners. Zonder de pretentie te hebben hier volledig te zijn noemen we:

- andere schoolbesturen
- de Pabo's
- stichtingen voor kinderopvang
- centrum voor jeugd en gezin
- wijkpolitie
- gemeenten
- inspectie van het onderwijs
- jeugdhulpverlening,
- culturele organisaties
- etc.

4.6.2 IKC ontwikkeling

De landelijke Taskforce samenwerking onderwijs en kinderopvang heeft in maart 2017 een adviesrapport opgesteld met de titel Tijd om door te pakken. Het kabinet heeft nog geen reactie op het rapport gegeven waarin adviezen staan over samenwerking en het wegnemen van knelpunten in de samenwerking. De minister komt pas in de loop van 2018 met een reactie. Swalm & Roer heeft een gezamenlijke visie ontwikkeld met de gemeente Roermond en Stichting Kinderopvang Roermond om een aantal IKC's te realiseren. De ontwikkelingen om te komen tot realisatie van een Integraal kind Centrum zijn in volle gang, beelden zijn verkend, visies worden afgestemd en directeuren geschoold. Alle scholen krijgen de ruimte om afhankelijk van de populatie en de samenwerking met de kinderopvang door te ontwikkelen naar IKC of brede school. In pilotvorm wordt dit traject op strategisch niveau ondersteund door een IKC kartrekker. Vooralsnog nemen deel aan het pilottraject: de Donderberg (met twee schoollocaties Vincent van Gogh/ De Kasteeltuin), OBS de Brink, de Stapsteen en de scholen in Swalmen. Een aantal directeuren volgt gezien de ontwikkelingen de opleiding tot directeur IKC.

4.6.3 samenwerking gemeente en ketenpartners

In het kader van de Lokale Educatieve Agenda en passend onderwijs werkt Swalm & Roer nauw samen met de gemeente en ketenpartners zoals GGD, CJG, Gezondheidszorg en alle andere schoolbesturen in Midden-Limburg.

5 PERSONEEL

5.1 samenstelling, opbouw personeelsbestand

In onderstaande grafieken is het aantal medewerkers vast en tijdelijk in dienst per peildatum 31-12-2017 weergegeven.
In totaal gaat het om 570 medewerkers, 418,50 fte met een gemiddelde leeftijd van 44,73 jaar.
Uit de onderste grafiek is de leeftijdsopbouw van het medewerkersbestand af te lezen. Het formatieplan 2017-2018 is het kader waar binnen het personeelsbestand zich beweegt.

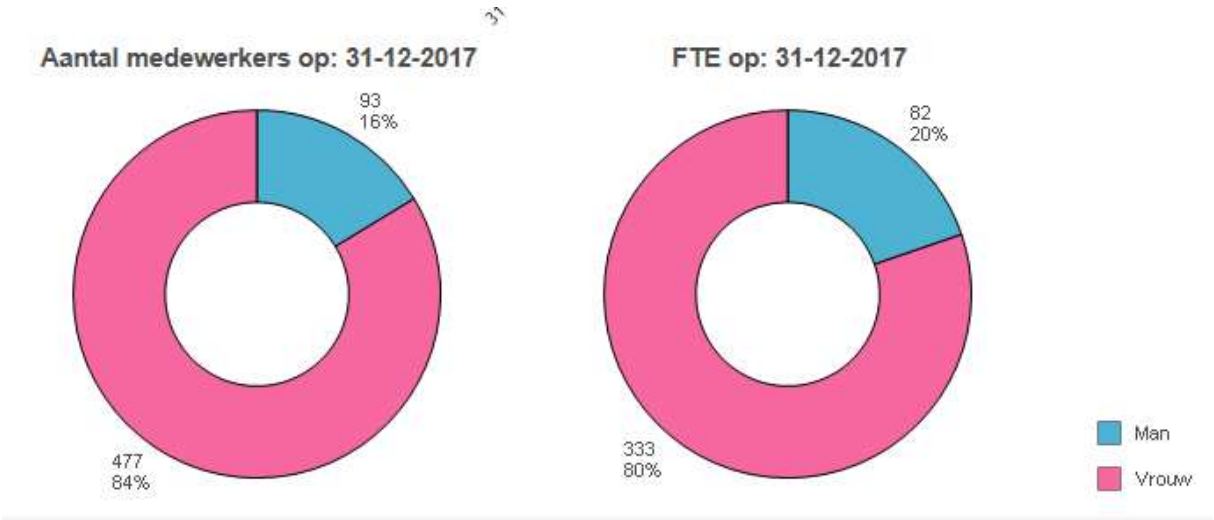

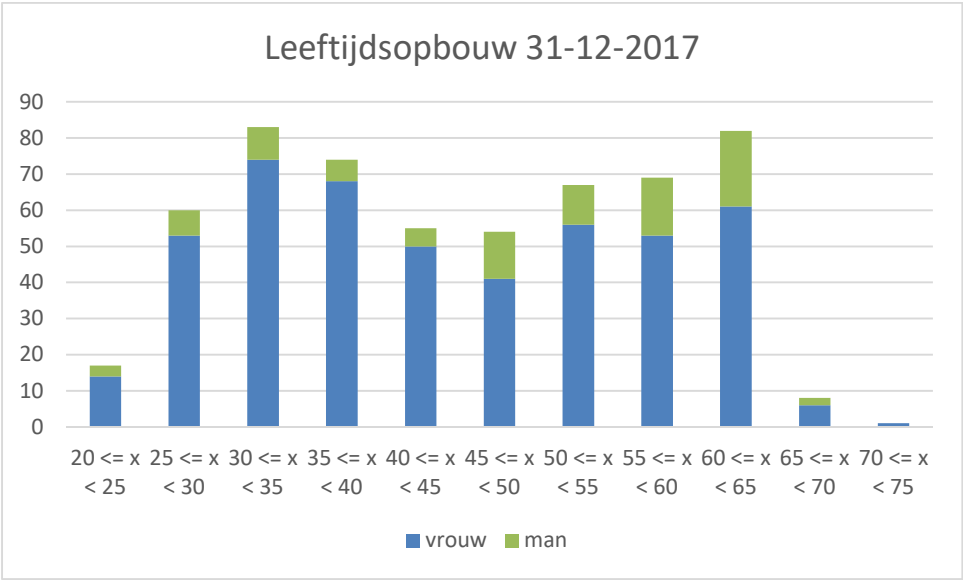

Op basis van het natuurlijk verloop op basis van de AOW leeftijd is hieronder de te verwachten ontwikkeling van het personeelsbestand weergegeven. De verwachting is echter wel dat werknemers eerder uitstromen dan geprognosticeerd op de AOW leeftijd.

PERSONELE BEZETTING IN FTE					
31-dec	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Management / directie	22,83	22,47	22,47	22,47	22,47
Onderwijzend personeel	354,61	353,38	352,14	351,64	351,29
Overige medewerkers	41,06	39,61	39,50	39,50	39,50
Totaal	**418,50**	**415,46**	**414,11**	**413,61**	**413,26**

Wijziging directie
In 2017 is op de basisschool de Achtbaan afscheid genomen van de directeur i.v.m. pensionering. Er is een nieuwe directeur benoemd vanuit externe werving. Bij basisschool Lambertus is afscheid genomen van de directeur doordat hij een nieuw perspectief elders gevonden heeft. De directeur van de Theresia is de directietaken bij de Lambertusschool gaan invullen. Hiermee geeft zij leiding aan twee scholen.

5.2 bestuursformatieplan 2017-2018 en mobiliteit

Het bestuursformatieplan schooljaar 2017-2018 is na behandeling in het directeurenoverleg door het CvB vastgesteld en met instemming van de PGMR. Voor de tweede keer is het begrotingsprogramma Cogix gebruikt. Hiermee is voor kalenderjaar 2017 ook de begroting opgesteld. Het is dan een logische vervolgstap om programma Cogix ook voor het formatieplan 2017-2018 in te zetten. Cogix berekent voor het schooljaar 2017-2108 (en de drie daaropvolgende jaren) de personele vergoeding uitgaande van het leerlingaantal per 1-10-2016, de gewichtenleerlingen en andere variabelen. Hierbij wordt als uitgangspunt genomen de totale begroting van elke afzonderlijke school. De berekende vergoeding wordt vervolgens gerelateerd aan de werkelijke (begrote) personele lasten van de stichting, de bestuurs-GPL. De uitkomst daarvan resulteert in het budget in FTE (Fulltime -equivalent). Op grond van het beschikbare FTE budget wordt vervolgens de verdere invulling van het functiebouwwerk bepaald.

Door een terugloop van de formatiebudgetten in 2017-2018 was er aanvankelijk een tijdelijke vacaturestop ingesteld. Middels natuurlijk verloop en individuele afspraken met werknemers en het beëindigen van de tijdelijke contracten wordt het mogelijke overschot aan personeel en daarmee gepaard gaande loonlasten opgelost. Daarnaast werd in het najaar van 2017 bekend dat er extra middelen beschikbaar werden gesteld door OC&W. Mede hierdoor, en de extra maatregelen die genomen waren, is het begrotingstekort dat verwacht werd voor 2017 opgelost.

De mobiliteitsrondes zijn in het tweede kwartaal van het verslagjaar opgestart en afgerond. Door verschuiving van budgetten is er terugloop op de ene school en vacatureruimte op de andere school. Dit proces zal worden uitgevoerd door P&O in nauwe samenwerking met de directies. Ongeveer 25 medewerkers zijn in het schooljaar 2017-2018 op een nieuwe werkplek gestart.

5.3 ziekteverzuim

Het ziekteverzuim percentage (incl. zwangerschapsverlof) was in 2017 5,26 %, dit is een stijging van 0,56% ten opzichte van 2016 toen was het verzuim percentage 4,70 %. Het meldingspercentage bedroeg 0,90% en het percentage nul verzuim 42,20%.

In 2017 waren er 494 ziekmeldingen. In totaal ging het om 14952 kalenderdagen afwezigheid van personeel; gewogen (percentage ziek en de werktijdfactor) ging het om 8077 verzuimdagen.

In de loop van 2017 zagen we dat het verzuim, ondanks de inspanningen die we hierop doen, toch stijgen ten opzichte van 2016. Daarom is in het Directieoverleg van 26 september 2017 in dit kader door de bedrijfsarts een presentatie verzorgd. Met als onderwerp ‘(h)erkennen van (stress)signalen en van stress naar bevlogenheid’.

Daarnaast is op 28 november 2017, een workshop georganiseerd van circa 4 uur met de titel "Energiek en weerbaar in je eigen (loop)baan". Het was een actieve workshop waarin de nadruk lag op het vinden van balans tussen stressfactoren en de eigen energiebronnen.

Hieronder zijn de verzuimcijfers in grafiek vorm weergeven.

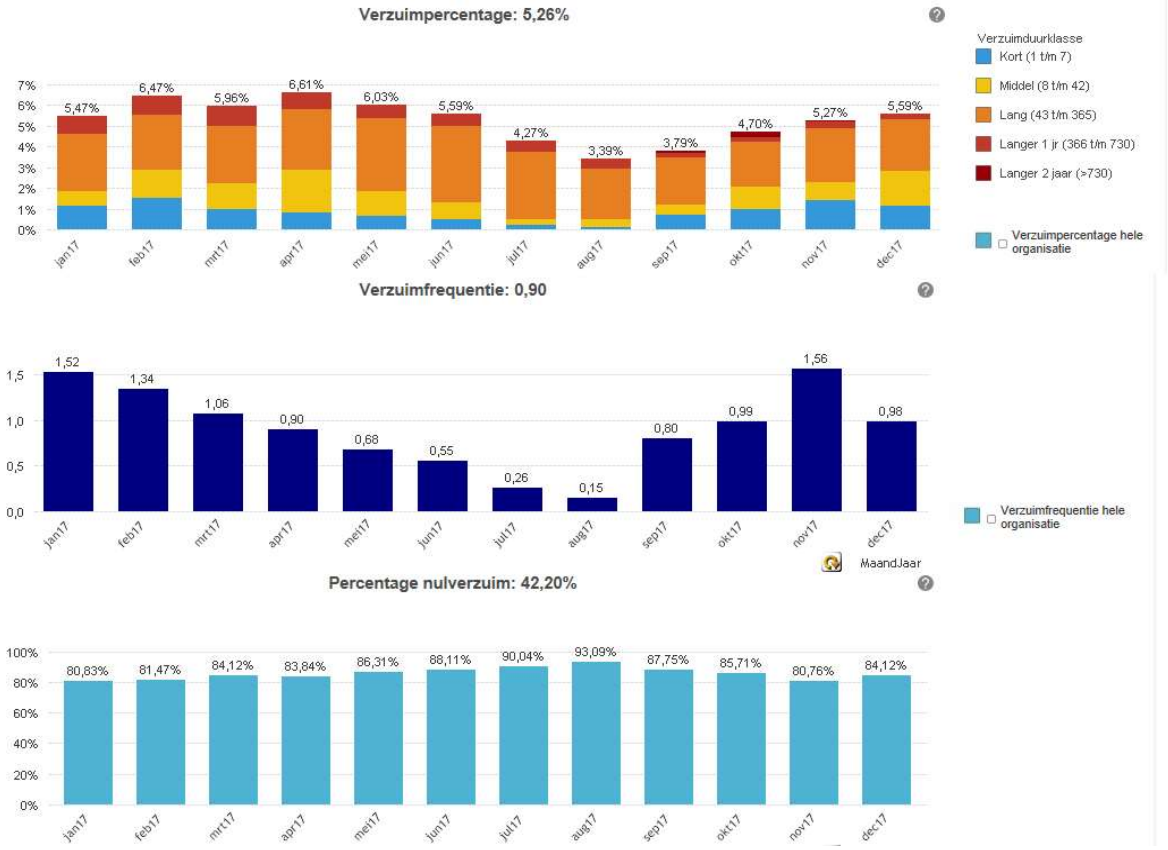

5.4 flexpool Stichting Swalm & Roer en de Wwz (Wet werk en zekerheid)

De Stichting Swalm & Roer is (sinds januari 2016) uit het Vervangingsfonds getreden en ‘Eigen Risico Drager’ (ERD) vervangingsfonds. Door de geïntensiveerde personeelszorg is het ziekteverzuim afgenomen waardoor ook het uittreden uit het Vervangingsfonds een verantwoorde keuze is geweest. Vanuit financieel oogpunt is dit aantrekkelijk gebleken. De bespaarde premie die aan het Vervangingsfonds betaald zou moeten worden, is hoger dan de kosten van vervanging voor het verondersteld ziekteverzuim. Er moet een kleine ‘solidariteitspremie’ aan het Vervangingsfonds betaald worden ten behoeve van het ziekteverzuim bij met name de kleine schoolbesturen.

De Wet werk en zekerheid is sinds 1 juli 2016 van kracht, deze wet heeft nogal wat impact voor de stichting gehad. We hebben gezorgd voor de inrichting van een centrale vervangerspool en daarbij behorende bovenschoolse coördinatie. Alle vervangingen worden centraal gemeld en gepland. Dit heeft de directies behoorlijk ontzorgd. Met de collega schoolbesturen in Midden-Limburg is een samenwerkingsconvenant gesloten om de nadelige gevolgen van de Wwz wetgeving beter te kunnen opvangen. In 2018 zal de samenwerking als het gaat om werving en selectie voor deze pool samen met de collega besturen nog intensiever worden opgepakt.

Hieronder is weergegeven welke inzet is gerealiseerd via de flexpool.

Flexpool Cijfers 2017

Reden vervanging	**Dagen**		
Bovenschoolse middelen	743		
Kortd. buitengewoon imperatief verlof	313		
Onbetaald verlof	12		
Ouderschapsverlof	893		
Schorsing	34		
Uit eigen middelen school	979		
Ziekteverlof	4.116		
Zwangerschapsverlof	1.862		
		Uren	**FTE**
Totaal	8.952	71.616	**43**

Statistieken

	Totaal aanvragen (dagdelen)	**Eigen leerkracht**	**Dagdelen geen invaller beschikbaar**	**Voorzienings-percentage**
2016	15.927	16,7%	316 (1,98%)	98,02%
2017	16.830	11,3%	430 (2,55%)	97,45%

Uit de cijfers blijkt dat 43 fte in onze aanvragen heeft kunnen voorzien. Er moet echter ook rekening gehouden worden met compatibiliteit (b.v. parttimers, pieken, arbeidsongeschiktheid flexpoolers). In 2017 is 11,3% van onze aanvragen door eigen leerkrachten (dus geen flexpoolers) ingevuld. Dit betekent dat, om alle aanvragen daadwerkelijk te kunnen voorzien, er rekening gehouden moet worden met ongeveer +5 fte (11,3%), dus totaal 48 fte.

5.5 staking onderwijs

In 2017 is het initiatief “PO in Actie” vanuit zowel de werknemers, vakbonden en PO-raad op gang gekomen. Er loopt al een jarenlange discussie met de overheid over twee essentiële onderwerpen en dat zijn op eerste plaats de salarissen en op de tweede plaats de werkdruk. Hiervoor is 1,4 miljard nodig.

1) De salarissen voor leerkrachten in het basisonderwijs verschillen aanzienlijk met die van collega’s in het voortgezet onderwijs. Dat wordt niet alleen onrechtvaardig gevonden (het gevraagde opleidingsniveau is voor beiden nagenoeg gelijk), maar draagt er ook toe bij dat het voor het

basisonderwijs steeds moeilijker wordt om nieuwe leerkrachten aan te trekken.
2) De werkdruk wordt als zeer hoog ervaren. Steeds méér wordt er gevraagd van de leerkracht, zowel binnen als buiten de klas. De reden hiervan is, dat de kosten voor de scholen harder zijn gestegen dan de vergoedingen van de overheid. De grens is bereikt: er moet meer geld bijkomen om de werkdruk terug te brengen.

Dit heeft geleid tot een landelijke stakingsactie 5 oktober 2017 en 12 december 2017 welke ook door Swalm & Roer is ondersteund.
De stakingsactie heeft er toe geleid dat er driekwart miljard aan middelen de komende jaren voor de werkdrukverlaging beschikbaar worden gesteld. De sector vindt het resultaat van de acties echter te mager en ook in 2018 zullen er nog verdere stakingsacties plaatsvinden.

5.6 ontwikkelingen P&O

In 2017 lag de focus voor beleidsontwikkeling P&O op de volgende onderwerpen:
- verzuim en bijbehorende preventieve maatregelen;
- duurzame inzetbaarheid;
- herijking functiehuis (fuwa);
- school en veiligheid;
- implementatie Vaardigheidsmeters (samen met beleidsmedewerker onderwijs);
- ontwikkeling professionaliseringstrajecten (samen met beleidsmedewerker onderwijs);
- finetuning diverse interne administratieve processen;
- introductie en begeleiding nieuwe medewerkers, hiervoor zal in 2018 een notitie worden opgesteld.

6 BEDRIJFSVOERING

6.1 planning en control

De interne planning en control cyclus kent de volgende deelinstrumenten:

Kaderbrief
De kaderbrief verschaft de uitgangspunten voor de begroting en de meerjarenramingen voor de scholen en het stafbureau, het ondersteuningsteam en de vervangerspool.

Schooljaarplan
In het schooljaarplan worden (projectmatige) activiteiten van de scholen ondergebracht die bijdragen aan het bereiken van de in het koersplan 2015-2020 geformuleerde missie en visie.

Bestuursformatieplan
Het bestuursformatieplan geeft voor stichting Swalm & Roer de personele formatie weer voor het komende schooljaar en de meerjarenformatie. Het bestuursformatieplan inventariseert de beschikbare budgetten (op grond van de teldatum), de personele verplichtingen per school, de consequenties hiervan op schoolniveau en de keuzes die op stichtingsniveau worden gemaakt.

Begroting
In de begroting worden de ambities voor het volgende kalenderjaar geoperationaliseerd. De begroting is derhalve leidend voor de uitvoering van de activiteiten op de scholen en de organisatieprocessen.

Bestuursrapportages
In de bestuursrapportages (Q1, Q2, Q3) worden de resultaten van de betreffende kwartalen gepresenteerd. Daarnaast wordt op basis van de kwartaalresultaten en de te verwachten ontwikkelingen de prognose zo reëel mogelijk weergegeven en toegelicht.

Jaarverslag
Met het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd van het afgelopen kalenderjaar zowel inhoudelijk als financieel.

6.2 ICT

Op het gebied van ICT zijn de volgende zaken in 2017 geregeld:

- Voor alle scholen en het stafbureau heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor het netwerkbeheer. De Rolfgroep heeft de gunning gekregen om dit netwerkbeheer uit te voeren. Daarnaast zijn alle scholen en het stafbureau voorzien van een WIFI netwerk .
- Diverse investeringen in de vorm van een aanbesteding hebben plaatsgevonden op het gebied van digiborden en devices (pc's, laptops, I-pads, chromebooks etc.) die aansluiten op de onderwijsvisie van iedere afzonderlijke school.
- De begrotingssoftware Cogix is verder ontwikkeld. Zowel op centraal niveau (stafbureau, flexpool en het ondersteuningteam) als op decentraal niveau (scholen) wordt de begroting vormgegeven tot één totale begroting.

6.3 huisvesting en facilitaire zaken

Basisschool Vincent van Gogh

Op 30 maart is de start van de renovatie feestelijk geopend door Wethouder Pleyte en Jos de Vriend. De uitslag van de aanbesteding is eerder dit jaar, ondanks de aantrekkende markt en stijgende prijzen, meegevallen. De renovatie is voor Swalm & Roer nagenoeg budgettair neutraal verlopen. De realisatie is volgens de planning verlopen. Op 16 november is de school feestelijk geopend en is het 50 jarig bestaansfeest gevierd.

Meerjarenonderhoudsplan

In het licht van de noodzakelijke efficiency is bij de start van het jaar kritisch gekeken naar stand van zaken uitvoering meerjarenonderhoudsplan. Teneinde binnen de stichtingsbegroting zoveel mogelijk te realiseren is kritisch bekeken welke werkzaamheden strikt noodzakelijk waren dan wel uitgesteld konden worden. Noodzakelijke renovaties zoals bij de Vincent van Goghschool en ’t Kempke zijn uitgevoerd, respectievelijk in gang gezet. Tevens zijn voorbereidingen getroffen voor renovatie van het stafbureau i.v.m. vervanging kozijnen en achterstallig onderhoud. Daarbij wordt ook bekeken in hoeverre samenwerking mogelijk is met de huurder SKR.

7 FINANCIEEL BELEID

7.1 toelichting op de staat van baten en lasten

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017						
in € 1.000	**Realisatie 2017**		**Begroot 2017**		**Realisatie 2016**	
Leerlingen 1 oktober	**5.591**		**5.554**		**5.569**	
3.1 Rijksbijdragen	31.923	95,6%	30.482	96,8%	31.172	96,2%
3.2 Ov. overheidsbijdragen	711	2,1%	609	1,9%	656	2,0%
3.5 Overige baten	752	2,3%	405	1,3%	570	1,8%
Totaal 3. baten	33.386	**100,0%**	**31.496**	**100,0%**	**32.398**	**100,0%**
4.1 Personeelslasten	27.892	83,6%	27.060	83,7%	26.916	82,9%
4.2 Afschrijvingen	735	2,2%	742	2,3%	741	2,3%
4.3 Huisvestingslasten	2.630	7,9%	2.456	7,6%	2.483	7,7%
4.4 Overige lasten	2.100	6,3%	2.059	6,4%	2.312	7,1%
Totaal 4. lasten	**33.357**	**100,0%**	**32.317**	**100,0%**	**32.452**	**100,0%**
Saldo baten en lasten	29		-821		-54	
5. Financiële baten en lasten	28	0,1%	4	0,0%	41	0,1%
Exploitatiesaldo	**57**	**0,17%**	**-817**	**-2,59%**	**-13**	**-0,04%**

7.1.1 analyse realisatie 2017 – begroting 2017

Het exploitatieresultaat is € 874.000 hoger dan begroot. Op hoofdlijnen is de oorzaak daarvan:

De **Rijksbijdragen** zijn **€ 1.441.000** hoger dan begroot. Dit heeft voornamelijk te maken dat de definitieve regeling bekostiging personeel 2016-2017 (gepubliceerd in augustus 2017) een forse toename laat zien. Deze toename is gelegen in het feit dat de indexatie van de personele bekostiging op grond van de referentiesystematiek, nog niet verwerkt was. Daarnaast is de ophoging gelegen in de oploop van de bekostiging van de functiemix en nog niet opgenomen doorwerkingen van eerdere salaris- en loonkostenmaatregelen. Totaal € 543.000

De overige verschillen ten aanzien van de Rijksbijdragen zijn:

Hogere personele bekostiging groei (tussentijds instroom)	€ 25.000
Materiële instandhouding groei (niet begroot)	€ 18.000
Bijz. bekostiging 1e opvang asielzoekers/vreemdelingen. Bedrag per asielzoekerskind is m.i.v. 2017 verhoogd tot € 9.000 per jaar	€ 125.000
Bijz. bekostiging asielzoekers 2e jaar in Nederland (nieuwe regeling € 3.000 per kind per jaar)	€ 103.000
Verhoging personele bekostiging regulier m.i.v. schooljaar 2017-2018	€ 286.000

Verhoging bekostiging personeels- en arbeidsmarktbeleid m.i.v. 2017-2018	€ 49.000
Verhoging prestatiebox m.i.v. schooljaar 2017-2018	€ 117.000
Subsidie voor studieverlof	€ 57.000
SWV extra uitkering O-Team	€ 25.000
Beschikking SWV 2017-2018 hoger dan begroot	€ 130.000
Verrekenen uitkeringskosten PO	-€ 37.000
Totaal rijksbijdragen	**€1.441.000**

De overige overheidsbijdragen zijn € 102.000 hoger dan begroot:	
Gemeentesubsidie VVE 2016 pas toegekend 17-5-2017	€ 50.000
Gem. Roermond: aangevraagde subsidies voor weerbaarheid en cultuur	€ 33.000
Gem. Roermond: bijdrage gebruik eigen gymlokalen te laag begroot	€ 19.000
Totaal overige overheidsbijdragen	**€ 102.000**

De overige baten zijn € 347.000 hoger dan begroot:	
Meer huurinkomsten	€ 63.000
Hogere ouderbijdragen o.a. TSO en meer sponsorinkomsten, ook hogere uitgaven	€ 40.000
Meer trajecten personeel uitgevoerd	€ 18.000
Aanvullende bekostiging gehandicapte leerlingen a.g.v. toename	€ 10.000
Aangevraagde subsidies, vnl. m.b.t. muziek	€ 95.000
Uitbetaling restant subsidie CoPs en CoLs	€ 21.000
Subsidie i.h.k. van Wetenschap & Techniek, zie ook hogere uitgaven	€ 19.000
Uitbetaling Subsidie Opleiden in School 2016-2017 en 2e helft 2017	€ 14.000
Subsidie t.b.v. project De Werkplaats m.i.v. 1-6-2017	€ 34.000
Overige	€ 33.000
Totaal overige baten	**€ 347.000**

De financiële baten en lasten zijn € 24.000 hoger dan begroot	**€ 24.000**

Totaal baten (hoger dan begroot)	**€1.914.000**

De personeelslasten zijn € 832.000 hoger dan begroot	
Overschrijding vervangerspool	€ 85.000
Salariskosten a.g.v. exit trajecten	€ 167.000
Overige hogere salariskosten en premies	€ 187.000
Hogere voorziening jubileumgratificatie (2016 was gebaseerd op FPU leeftijd 62, 2017 op 67 jaar)	€ 83.000
Hogere voorziening langdurig zieken t.g.v. exit trajecten	€ 109.000
Inhuur externen inzake management bedrijfsvoering	€ 80.000
Marant advisering functiehuis	€ 29.000
Hogere uitgaven cursussen en opleidingen	€ 50.000
Meer trajecten personeel uitgevoerd, zie ook overige baten	€ 29.000
Hogere kosten juridische zaken	€ 13.000
Totaal personeelslasten	**€ 832.000**

De afschrijvingen zijn € 7.000 lager dan begroot:	
Dit wordt veroorzaakt doordat ICT is aanbesteed en dientengevolge investeringen zijn uitgesteld tot oktober	**-€ 7.000**
De huisvestingslasten zijn € 174.000 hoger dan begroot:	
Resultaat op realisatie voorziening groot onderhoud	€ 277.000
Lagere kosten klein onderhoud en tuinonderhoud	-€ 58.000
Lagere energielasten	-€ 83.000
Hogere schoonmaakkosten (incl. artikelen en afvalverwijdering)	€ 23.000
Overig	€ 15.000
Totaal huisvestingslasten	**€ 174.000**
De overige lasten zijn € 41.000 hoger dan begroot	
Hogere uitgaven i.v.m. aangevraagde subsidies (o.a. cultuur en weerbaarheid)	€ 125.000
Lagere uitgaven m.b.t. Licenties en apparatuur ICT	-€ 37.000
Meer kleine aanschaf apparatuur, inventaris en ICT	€ 86.000
Meer uitgaven sponsoren (zie ook hogere overige baten)	€ 17.000
Begrote kosten beleidsruimte in realisatie geboekt op betreffende kostenpost	-€ 150.000
Totaal overige lasten	**€ 41.000**
Totaal lasten (hoger dan begroot)	**€ 1.040.000**

7.1.2 analyse realisatie 2017 – realisatie 2016

Het exploitatieresultaat is ten opzichte van boekjaar 2016 € 70.000 hoger als gevolg van:

De Rijksbijdragen zijn € 751,000 hoger:	
Hogere personele bekostiging regulier	€ 336.000
Lagere bekostiging impulsgebieden	-€ 56.000
Hogere bekostiging Personeels- en arbeidsmarktbeleid	€ 63.000
Hogere personele bekostiging groei	€ 21.000
Lagere bekostiging Materiële instandhouding	-€ 66.000
Verhoging Prestatiebox	€ 267.000
Verhoging bijz. bekostiging 1e opvang vreemdelingen	€ 25.000
Nieuwe regeling: bijz. bekostiging asielzoekers/vreemdelingen 2e jaar in NL	€ 103.000
Samenwerkingsverband	€ 66.000
Meer uitkeringskosten PO	-€ 8.000
Totaal rijksbijdragen	**€ 751.000**
De overige overheidsbijdragen zijn € 55.000 hoger:	
Gemeentesubsidie VVE 2016 pas toegekend 17-5-2017	€ 82.000
Overige gemeentesubsidies	-€ 27.000
Totaal overige overheidsbijdragen	**€ 55.000**

De overige baten zijn € 182.000 hoger:	
Meer huurinkomsten	€ 26.000
Meer trajecten personeel uitgevoerd	€ 25.000
Aangevraagde subsidies, vnl. m.b.t. muziek	€ 58.000
Uitbetaling Subsidie Opleiden in School 2016-2017 en 2e helft 2017	€ 39.000
Subsidie t.b.v. project De Werkplaats m.i.v. 1-6-2017	€ 34.000
Totaal overige baten	**€ 182.000**
Financiële baten en lasten lager dan 2016 (lagere rente)	**-€ 13.000**
Totaal baten (hoger dan boekjaar 2016)	**€ 975.000**
De personeelslasten zijn € 976.000 hoger:	
Hogere loonkosten	€ 425.000
Salariskosten a.g.v. exit trajecten	€ 167.000
Hogere voorziening jubileumgratificatie (2016 was gebaseerd op FPU leeftijd 62, 2017 op 67 jaar)	€ 79.000
Hogere voorziening langdurig zieken t.g.v. exit trajecten	€ 93.000
Inhuur externen inzake management bedrijfsvoering	€ 70.000
Hogere inhuur t.b.v. ondersteuningsteam	€ 68.000
Marant advisering functiehuis	€ 29.000
Hogere uitgaven cursussen en professionalisering	€ 20.000
Overig	€ 25.000
Totaal personeelslasten	**€ 976.000**
De afschrijvingen zijn € 6.000 lager	**-€ 6.000**
De huisvestingslasten zijn € 147.000 hoger	
Hogere dotatie voorziening groot onderhoud	€ 147.000
Totaal huisvestingslasten	**€ 147.000**
De overige lasten zijn € 212.000 lager:	
Lagere uitgaven OIS, geen subsidie ontvangen in 2016 voor studiereis Zweden	-€ 64.000
Hogere uitgaven m.b.t. aangevraagde subsidies	€ 52.000
Lagere kosten licenties en support	-€ 27.000
Lagere uitgaven inventaris en apparatuur ICT, in 2016 Skool Acces points	-€ 162.000
Lagere uitgaven culturele activiteiten, in 2016 vleugel Synergieschool aangeschaft	-€ 11.000
Totaal overige lasten	**-€ 212.000**
Totaal lasten (hoger dan boekjaar 2016)	**€ 905.000**

7.2 financiële kengetallen

Het financieel toezicht op onderwijsinstellingen is belegd bij de onderwijsinspectie – directie Rekenschap. Een van de onderdelen van dat financiële toezicht is het zogenaamde toezicht op de financiële continuïteit: de vraag of een schoolbestuur financieel gezond is en op korte en lange termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De inspectie maakt gebruik van onderstaande kengetallen en grenswaarden voor de signalering.

FINANCIËLE KENGETALLEN PER 31 DECEMBER							
	Signalerings-waarden	Realisatie		Begroting			
		2017	2016	2018	2019	2020	2021
Solvabiliteit II	< 0,3	0,77	0,79	0,81	0,82	0,80	0,80
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	3,04	3,30	3,70	3,70	3,30	3,40
Huisvestingsratio	> 10%	8,07%	7,84%	7,54%	7,44%	7,40%	7,37%
Weerstandsvermogen	< 5%	26,52%	27,12%	26,94%	27,55%	27,00%	26,48%
Rentabiliteit		0,17%	-0,04%	0,24%	-0,11%	-0,53%	-0,44%

Alle kengetallen vertonen gezonde waarden.

toelichting op de kengetallen

Solvabiliteit II
Berekening: (eigen vermogen + voorzieningen) / balanstotaal.
De solvabiliteit is een graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid (van externe partijen) van de stichting en geeft aan dat ook op de lange termijn aan de financiële verplichtingen voldaan kan worden. De solvabiliteit blijft gedurende de begrotingsperiode ruim voldoende.

Liquiditeit (current ratio)
Berekening: vlottende activa / vlottende passiva.
De liquiditeit geeft aan dat de stichting voldoende geld beschikbaar heeft om aan de direct opeisbare betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. De begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 tonen aan dat naar verwachting de liquiditeitspositie ruim voldoende zal blijven.

Huisvestingsratio
Berekening: (huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten
Uit de cijfers blijkt dat de stichting onder de signaleringswaarde zal blijven.

Weerstandsvermogen
Berekening: eigen vermogen/totale baten
Ook hier blijft de stichting boven de signaleringswaarde.

Rentabiliteit
Berekening: exploitatieresultaat / totale baten.
De rentabiliteit wordt in het bedrijfsleven gebruikt als indicatie voor de aandeelhouders hoeveel rendement hun investering oplevert. Stichting Swalm & Roer heeft geen winstoogmerk en ook geen aandeelhouders. De waarde van dit kengetal geeft de verhouding aan tussen het exploitatieresultaat en de baten. Afhankelijk van het begroot exploitatieresultaat is dit kengetal in het begrotingsjaar positief of negatief.

7.3 treasury

Treasury is het sturen en het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het treasurybeleid en –uitvoering vinden plaats binnen de kaders van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' van het ministerie van OCW die voor de stichting Swalm & Roer zijn geoperationaliseerd in het treasurystatuut. Op 6 december 2016 is het huidig treasurystatuut door het college van bestuur vastgesteld en vervolgens goedgekeurd door de raad van toezicht. In dit treasurystatuut wordt het treasurybeleid uiteengezet en wordt een beschrijving gegeven van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden in het kader van de treasuryfunctie. Het treasurystatuut heeft tot doel sturing te geven aan de treasuryfunctie en risico's te beperken.
De algemene doelstellingen van het treasurybeleid luiden:

- Voldoende liquiditeit op korte en lange termijn
- Zo goed mogelijk rendement
- Lage financieringskosten
- Liquideerbare en risicomijdende beleggingen
- Kosteneffectief betalingsverkeer

Per jaareinde heeft de stichting geen beleggingen/derivaten.

7.4 continuïteitsparagraaf

In de continuïteitsparagraaf wordt de verwachte ontwikkeling van een aantal bedrijfsvoering aspecten toegelicht. Daardoor ontstaat inzicht in de mogelijke effecten van die ontwikkelingen op de continuïteit van de organisatie.

begroting 2018 en meerjarenraming 2019 – 2021

EXPLOITATIEREKENING: REALISATIE 2017 EN BEGROTING 2018 - 2021					
In € 1.000	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Baten					
Rijksbijdragen OCW	31.923	31.839	31.811	31.847	31.977
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	711	600	541	541	541
Overige baten	752	510	422	406	373
Totaal baten	**33.386**	**32.949**	**32.774**	**32.794**	**32.891**
Lasten					
Personeelslasten	27.892	27.297	27.422	27.666	27.890
Afschrijvingen	735	869	822	754	681
Huisvestingslasten	2.630	2.419	2.382	2.382	2.380
Overige lasten	2.100	2.284	2.183	2.166	2.084
Totaal lasten	**33.357**	**32.869**	**32.809**	**32.968**	**33.035**
Saldo baten en lasten	**29**	**80**	**-35**	**-174**	**-144**
Financiële baten en lasten	28	0	0	0	0
Resultaat bedrijfsvoering	**57**	**80**	**-35**	**-174**	**-144**

BALANS: REALISATIE 2017 EN BEGROTING 2018 - 2021					
In € 1.000	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Vaste activa excl. gebouwen	3.144	3.736	3.500	3.300	3.300
Gebouwen	1.589	1.606	1.849	1.792	1.736
Totaal	**4.733**	**5.342**	**5.349**	**5.092**	**5.036**
Vlottende activa					
Vorderingen	2.067	2.000	2.000	2.000	2.000
Liquide middelen	8.979	8.490	9.079	7.874	8.229
Totaal	**11.046**	**10.490**	**11.079**	**9.874**	**10.229**
Totaal activa	**15.779**	**15.832**	**16.428**	**14.966**	**15.265**
Eigen vermogen	8.855	8.878	9.029	8.855	8.711
Voorzieningen	3.294	3.954	4.399	3.111	3.554
Kortlopende activa	3.630	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal passiva	**15.779**	**15.832**	**16.428**	**14.966**	**15.265**

aantallen leerlingen

Voor een overzicht van de aantallen leerlingen wordt verwezen naar paragraaf 3.2.

personele bezetting in FTE

Voor een overzicht van de personele bezetting en fte wordt verwezen naar paragraaf 5.1.

risicoparagraaf

Risico's zijn de effecten van onzekerheden op het behalen van doelstellingen. Onzekerheden ontstaan als gevolg van het geheel of gedeeltelijk ontbreken van informatie over, inzicht in of kennis van een gebeurtenis, de gevolgen daarvan, of de waarschijnlijkheid dat een gebeurtenis zich voordoet. Daartoe is onderstaande risicotabel gehanteerd.

Kans / Fin. Gevolgen	Zeer onwaarschijnlijk (< 1 keer per 10 jaar)	Onwaarschijnlijk (< 1 keer per 5 jaar)	Waarschijnlijk (minder dan 1 keer per jaar)	Zeer waarschijnlijk (meerdere keren per jaar)
Catastrofaal (> 3.000.000)	4	8	12	16
Hoog (1.000.000 – 3.000.000)	3	6	9	12
Midden (300.000-1.000.000)	2	4	6	8
Laag (< 300.000)	1	2	3	4

Onderstaand een overzicht waarin de risico's die Swalm & Roer loopt, zijn weergegeven.

Risico	Gevolgen	Beheersing	Kans	GF	RS
Onvoldoende goed gekwalificeerd personeel beschikbaar	Onvoldoende onderwijskwaliteit	- Jaarlijkse schoolevaluaties - Trendanalyses kwaliteit - Entreebegeleiding nieuw personeel en reguliere begeleiding bestaand personeel - Tevredenheids-onderzoeken - Binden van PABO-studenten - Samenwerking OIDS - Gesprekkencyclus	3	1	3
Hogere kosten ziektevervanging dan begroot. S&R is met ingang van 2016 eigen risico drager.	Hogere personeelslasten waarvoor de dekking uit de reservepositie gehaald moet worden.	- Preventief ziekteverzuimbeleid intensiveren. - Strakke regie op inzetten van ziektevervanging uit de eigen vervangingspool - Buffer creëren.	1	1	1
Sterke daling van leerlingaantallen binnen korte tijd	- Personeels-overschot - Leegstand van lokalen/locaties - Scholen komen onder de gemeentelijke opheffingsnorm	- Betrouwbare leerling prognoses - Geen 'concurrerende' schoolbesturen in de regio	1	2	2
Onvoldoende flexibel personeelsbestand als gevolg van werkgelegenheidsbeleid	- Personeels-overschot - Extra kosten bij ontslag	- Opstellen sociaal statuut - mobiliteitsronde	1	1	1
Bezuinigingen bij Rijks- en lokale overheid VVE en schakelklas gelden	Lagere inkomsten Toenemende opleidingen ouders	- Onderhouden bestuurlijke contacten - Volgen van politieke ontwikkelingen	1	2	2
Materiële instandhouding	Op termijn is de ruimtecapaciteit van diverse scholen mede door de terugloop van het aantal leerlingen en het wegvallen van huurders, te hoog in	- Ruimtecapaciteit op een andere wijze benutten / inzetten - Kostenverlaging door inzet van duurzame oplossingen	X	X	X

Risico	Gevolgen	Beheersing	Kans	GF	RS
	vergelijking tot de norm. Dit kan in verhouding tot te hoge kosten leiden.	- Afstoten van ruimtecapaciteit.			
Calamiteit op een van de scholen	- (Tijdelijk) niet beschikbaar hebben van locatie - Materiële schade aan eigendommen school, leerkrachten, leerlingen of derden - Mogelijke letselschade bij aanwezigen - Imagoschade (in geval van toerekenbaar tekort S&R)	- BHV organisatie aanwezig - Periodieke BHV trainingen - Verbeteringen brandbeveiliging - Calamiteitenplannen aanwezig - Ontruiming wordt geoefend - RI&E	1	1	1
Budgetoverschrijdingen bij nieuwbouw van scholen. Stichting S&R is bouwheer.	- Financiële schade - Imagoschade	Contracteren betrouwbare partijen	1	1	1
Personeelsdossiers zijn onvolledig	- Onvoldoende aantoonbaar van grond voor ontslag	In het kader van het IPB Beleid vinden periodieke beoordelingen plaats. Personeelsdossiers worden hiermee opgebouwd.	1	1	1
Synergieschool	- Te lage toestroom leerlingen - Niet voldoen aan de regels die de inspectie stelt met betrekking tot passend onderwijs	Voor de Synergieschool is een symbioseregeling opgesteld. Daarnaast zijn er naar aanleiding van een onderzoek van de inspectie herstelopdrachten geformuleerd. Swalm & Roer zal deze herstelopdrachten per schooljaar 2018/2019 uitvoeren.	1	1	1
Informatiebeveiliging	- Ontbreken informatiebeveiligingsbeleid - Niet voldoen aan de meldplicht datalekken	Informatiebeveiligingsbeleid opstellen. Procedure meldplicht datalekken opstellen en naleven in de organisatie	3	1	3
MJOP	- Risico dat de voorzieningen niet toereikend worden weergegeven in de jaarrekening als gevolg van management override	College van Bestuur en RvT neemt kennis van tussentijdse cijfers en bespreekt deze met het management. De voorziening voor groot onderhoud is gebaseerd op de inschatting van een externe partij inzake toekomstige onderhoudskosten. Jaarlijks wordt een vergelijking gemaakt van werkelijke onderhoudskosten ten opzichte van de begrote kosten.	1	1	1

De genoemde risico's zijn in veel gevallen niet of niet exact in bedragen uit te drukken. Daarnaast zullen vermelde risico's niet tegelijkertijd plaatsvinden. Het in kaart brengen van de risico's en het inzetten van beheersmaatregelen zullen er voor zorgen dat de risico's beperkt blijven.

in control statement

De kern van het 'in control statement' (ICS) is het afleggen van verantwoording over de blijvende werking van de beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het wegnemen , reduceren of vergroten (in het geval van kansen) van de gevolgen van risico's die omkleed zijn bij de belangrijkste doelstellingen van de organisatie. Het ICS sluit dus naadloos aan op de vorige paragraaf risicomanagement. Om het ICS te kunnen afgeven is het noodzakelijk dat objectief vastgesteld kan worden of de organisatie in control is. Daarvoor zijn objectieve toetsingskaders nodig van de besturende processen, primaire processen en ondersteunende processen. Stichting Swalm & Roer werkt aan de verdere professionalisering van de interne organisatie door de verbetering van de planning & control cyclus en de formalisering van de AO/IB procedures.

planning en control

In 2013 is de verbetering ingezet van de planning en control cyclus, inclusief de aanscherping van de administratieve organisatie (AO) en interne beheersing (IB). In 2015 is onder andere kritisch gekeken naar de dienstverlening op gebied van de personeels- en loonadministratie en de financiële administratie. Op basis van een sterkte en zwakte analyse is de dienstverlening van het toenmalig systeem kritisch bekeken. Belangrijkste zwakte was het ontbreken van een geïntegreerde koppeling tussen de personele- en financiële administratie en de daarmee beperkte mogelijkheid voor het genereren van managementrapportages.
Per 1 januari 2016 is AFAS geïmplementeerd. Naast AFAS wordt gebruik gemaakt van verschillende aanvullende applicaties. Er wordt o.a. gewerkt met Insite, een content managementsysteem. Hiermee worden vrijwel alle salaris gerelateerde mutaties verwerkt en goedgekeurd, zoals naw-gegevens, declaraties en dergelijke. Verder wordt gebruik gemaakt van een rapportagetool van The Implemantation Group (TIG). Tot slot worden facturen elektronisch geadministreerd en goedgekeurd middels ProActive.

verslag raad van toezicht

Voor het verslag van de raad van toezicht wordt verwezen naar paragraaf 2.2

8 JAARREKENING

8.1 waarderingsgrondslagen

valuta

De in het bestuursverslag opgenomen geldbedragen zijn uitgedrukt in euro's.

presentatie

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de ministeriële richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt de aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

waardering van de activa en passiva

Algemeen

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat zijn gebaseerd op basis van geamortiseerde kostprijs. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historisch verkrijgingsprijs verminderd met lineaire afschrijvingen. De afschrijvingspercentages worden gebaseerd op de verwachte economische levensduur van de betreffende activa, rekening houdend met een eventuele restwaarde. De activeringsgrens van de investeringen is per 1 januari 2008 gesteld op minimaal € 1.500. Er wordt afgeschreven vanaf de maand volgend op de ingebruikname. De panden aan de Dominicushof 5 en de Roerderweg 35/35a (allen te Roermond) zijn zowel juridisch als economisch eigendom van de stichting Swalm & Roer. Voor alle overige panden geldt dat het economisch eigendom in handen is van de gemeente en het juridisch eigendom berust bij de stichting Swalm & Roer. Op ondergrond van de gebouwen wordt niet afgeschreven.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van de eventueel noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen vormt onder meer de buffer ter waarborging van de continuïteit van de stichting en wordt beïnvloed door de resultaatbestemming van exploitatieresultaten die ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. Een exploitatie-overschot wordt toegevoegd aan de algemene reserve; een exploitatietekort wordt ten laste van de algemene reserve gebracht. De reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico`s niet op activa in mindering zijn gebracht. Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico`s die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.
De onderhoudsvoorziening beoogt kostenegalisatie voor de uitgaven van groot planmatig onderhoud aan onroerende zaken. De dotaties aan de voorziening zijn gebaseerd op het meerjaren onderhoudsplan (MJOP). Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is, rekening houdend met geplande jaarlijkse dotaties, toereikend voor het uit te voeren onderhoud in de periode waarover het MJOP zich strekt. Met ingang van het kalenderjaar 2015 is stichting Swalm & Roer ook verantwoordelijk voor het buitenonderhoud schoolgebouwen dat voorheen bij de gemeenten was belegd.

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de cao dienen betaald te worden. Daarbij wordt rekening gehouden met een blijfkans-percentage en een uitkering bij 25- en 40- jarig jubileum conform cao. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde, de discontovoet bedraagt 1,0%.

Kortlopende schulden
Schulden met een op de balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend.

Pensioenverplichtingen
Stichting Swalm en Roer heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Swalm en Roer. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Naar de stand van ultimo december 2017 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 104,4% (bron: www.abp.nl). Deze dekkingsgraad is lager dan de door DNB minimaal vereiste dekkingsgraad. ABP heeft daarom een herstelplan ingediend, deze berekening is door DNB gecontroleerd en goedgekeurd. Stichting Swalm en Roer heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Swalm en Roer heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

staat van baten en lasten

Algemeen
Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Opbrengstverantwoording
De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Kasstroomoverzicht
Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

Vergelijkende cijfers
Voor zover van toepassing is ter vergelijking de realisatie opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente vastgestelde begroting van het verantwoordingsjaar.

8.2 balans

BALANS PER 31 DECEMBER		
in € 1.000	**2017**	**2016**
Vaste activa		
1.2 Materiële vaste activa excl. gebouwen	3.144	3.135
1.2 Gebouwen	1.589	1.650
	4.733	**4.785**
Vlottende activa		
1.5 Vorderingen	2.067	2.119
1.7 Liquide middelen	8.979	8.267
	11.046	**10.386**
Totaal activa	**15.779**	**15.171**
Passiva		
2.1 Eigen vermogen	8.855	8.798
2.2 Voorzieningen	3.294	3.223
2.4 Kortlopende schulden	3.630	3.150
Totaal passiva	**15.779**	**15.171**

8.3 staat van baten en lasten

EXPLOITATIEREKENING			
in € 1.000	**Realisatie 2017**	**Begroot 2017**	**Realisatie 2016**
3.1 Rijksbijdragen	31.923	30.482	31.172
3.2 Overige Overheidsbijdragen en -subsidies	711	609	656
3.5 Overige baten	752	405	570
Totaal baten	**33.386**	**31.496**	**32.398**
4.1 Personeelslasten	27.892	27.060	26.916
4.2 Afschrijvingen	735	742	741
4.3 Huisvestingslasten	2.630	2.456	2.483
4.4 Overige lasten	2.100	2.059	2.312
Totaal lasten	**33.357**	**32.317**	**32.452**
Saldo baten en lasten	29	-821	-54
5. Financiële baten en lasten	28	4	41
Exploitatiesaldo	**57**	**-817**	**-13**

8.4 kasstroomoverzicht

KASSTROOMOVERZICHT		
In € 1.000	**2017**	**2016**
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	29	-54
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	735	741
Mutaties voorzieningen	71	258
	806	**999**
Mutatie vlottende middelen:		
Vorderingen	52	-266
Schulden	480	274
	532	**8**
Ontvangen interest	28	41
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	**1.366**	**1.048**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa	-682	-1.050
(des-)investeringen in financiële vaste activa	0	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	**-682**	**-1.050**
Mutatie liquide middelen	**712**	**-56**
Liquide middelen 1 januari	8.267	8.323
Mutatie liquide middelen	712	-56
Liquide middelen 31 december	**8.979**	**8.267**

8.5 toelichting op de balans

8.5.1 materiële vaste activa

VERLOOPOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

Omschrijving	2017	2016	Mutatie	% mutatie
Materiele vaste activa	4.732.800	4.785.141	-52.341	-1%

De mutatie van de MVA is het gevolg van:	
Investeringen	682.176
boekverlies desinvesteringen	-27.094
afschrijvingen	-707.422
	-52.341

Omschrijving	Aanschaf-waarde 31-12-2016	Cum. Afschrijving t/m 2016	Boekwaarde 31-12-2016	Investering 2017	BW Des-investering 2017	Afschrijving desinves-teringen	Afschrijving 2017	Aanschaf-waarde 31-12-2017	Cum. Afschrijving t/m 2017	Boekwaarde 31-12-2017
Gebouwen en terreinen (40 jaar)	1.962.297	427.938	1.534.359	0	0	0	49.378	1.962.297	477.316	1.484.981
Noodlokalen (15 jaar)	157.877	42.437	115.440	0	0	0	11.277	157.877	53.714	104.162
Totaal gebouwen	**2.120.173**	**470.375**	**1.649.799**	**0**	**0**	**0**	**60.655**	**2.120.173**	**531.030**	**1.589.143**
Bedrijfsauto (3 jaar)	0	0	0	6.500	0	0	1.806	6.500	1.806	4.694
Meubilair en inventaris (15 jaar)	3.031.880	1.310.891	1.720.989	203.873	44.492	25.109	200.293	3.191.262	1.486.075	1.705.187
Apparatuur (5 jaar)	72.925	59.766	13.159	1.423	0	0	3.843	74.348	63.609	10.740
Tablets (3 jaar)	176.222	42.859	133.363	27.379	0	0	61.587	203.602	104.446	99.155
ICT (5 jaar)	860.402	689.952	170.451	155.164	9.351	7.280	81.397	1.006.215	764.068	242.147
Touchscreens (8 jaar)	721.458	337.876	383.582	144.943	22.230	16.589	96.764	844.172	418.051	426.121
OLP (8 jaar)	1.788.020	1.169.296	618.724	122.754	34.632	34.632	177.211	1.876.142	1.311.875	564.267
Techn. Install./stoffering (10 jaar)	300.369	205.295	95.074	20.139	7.833	7.833	23.867	312.675	221.329	91.346
Totaal MVA excl. gebouwen	**6.951.277**	**3.815.935**	**3.135.342**	**682.176**	**118.537**	**91.443**	**646.767**	**7.514.916**	**4.371.259**	**3.143.657**
Totaal	**9.071.450**	**4.286.310**	**4.785.141**	**682.176**	**118.537**	**91.443**	**707.422**	**9.635.089**	**4.902.289**	**4.732.800**

8.5.2 vorderingen

1.5 VORDERINGEN PER 31 DECEMBER		
In € 1.000	**2017**	**2016**
1.5.1. Debiteuren	**98**	**18**
1.5.2. Ministerie van OCW	**1.449**	**1.494**
1.5.6. Overige overheden	**219**	**189**
1.5.7. Overige vorderingen	**150**	**231**
1.5.8. Overlopende activa:		
Vooruitbetaalde premie AOV Loyalis	2	55
Vooruitbetaalde kosten	149	132
Totaal overlopende activa	**151**	**187**
Totaal vorderingen	**2.067**	**2.119**

De vordering op het ministerie van OCW betreft het verschil tussen de toegekende subsidies en de in 2017 ontvangen voorschotten. Dit betaalritme verschil wordt in de maanden januari t/m juli 2018 ontvangen.

8.5.3 overige vorderingen

1.5.6 VORDERINGEN OVERIGE OVERHEDEN PER 31 DECEMBER		
In € 1.000	**2017**	**2016**
Gem. Roermond: Schakelklas aug. t/m dec.	166	166
Gem. Roermond: VVE aug. t/m dec.	33	0
Gem. Roermond: OTV aug. t/m dec.	20	20
Gem. Roerdalen: LEA gelden	0	3
Totaal vorderingen overige overheden	**219**	**189**

1.5.7 OVERIGE VORDERINGEN PER 31 DECEMBER		
In € 1.000	**2017**	**2016**
Nog te ontvangen rente div. bankrekeningen	31	35
Betaalde borg	50	48
Vordering Loyalis	4	9
Nog te ontvangen subsidie OCW Rijksmonument	18	21
Nog te ontvangen bedragen Achmea	9	7
Declarabele kosten	16	70
Nog te ontvangen bedragen huurders	5	2
Nog te ontvangen energielasten	0	24
Overig	17	15
Totaal overige vorderingen	**150**	**231**

8.5.4 liquide middelen

1.7 LIQUIDE MIDDELEN PER 31 DECEMBER		
In € 1.000	**2017**	**2016**
1.7.1. Kasmiddelen	0	0
1.7.2. Bankrekeningen	8.979	8.267
Totaal liquide middelen	**8.979**	**8.267**

De liquide middelen staan ter beschikking van het bestuur.

8.5.5 eigen vermogen

2.1 EIGEN VERMOGEN				
In € 1.000	**1-1-2017**	**Toevoeging**	**Overige mut.**	**31-12-2017**
Eigen vermogen	8.798	57	0	8.855
Totaal eigen vermogen	**8.798**	**57**	**0**	**8.855**

Het eigen vermogen is gemuteerd met het positieve resultaat van 2017.

8.5.6 resultaatbestemming

BESTEMMING VAN HET EXPLOITATIESALDO	
Het resultaat over 2017 wordt als volgt verdeeld:	
Resultaat exploitatie 2017:	57
Resultaatverdeling :	
Algemene reserve	57
	57

Voorgesteld wordt het positief exploitatieresultaat 2017 toe te voegen aan de algemene reserve.

8.5.7 voorzieningen

2.2 VOORZIENINGEN							
In € 1.000	1-1-2017	Dotatie	Onttrek-kingen	31-12-2017	Looptijd < 1 jaar	Looptijd 1 jaar ≤ 5 jaar	Looptijd > 5 jaar
2.2.1. Personeelsvoorzieningen							
Jubileumgratificaties	269	112	37	344	17	150	177
Voorziening langdurig zieken	9	0	9	0	0	0	0
Totaal personeelsvoorzieningen	278	112	46	344	17	150	177
2.2.3. Onderhoudsvoorziening	2.945	1.227	1.222	2.950	2.061	889	0
Totaal voorzieningen	**3.223**	**1.339**	**1.268**	**3.294**	**2.078**	**1.039**	**177**

Toelichting Personeelsvoorzieningen
Conform de CAO PO heeft het personeel bij het bereiken van de jubileumdatum aanspraak op een jubileumgratificatie. Deze bedraagt bij een 25-jarig dienstverband 50% en bij een 40-jarig dienstverband 100% van het maandsalaris. De voorziening jubileumgratificatie is tegen een contante waarde van de verplichtingen opgenomen. De disconteringsvoet bedraagt 1,0%.
De voorziening langdurig zieken is opgenomen voor werknemers die langer dan een jaar ziek zijn en waarvan niet verwacht wordt dat deze weer re-integreren en voor werknemers waarmee exit trajecten zijn afgesproken. Deze wordt berekend op basis van het werkgeverskosten tot datum uit dienst plus de transitievergoeding.

Toelichting Onderhoudsvoorziening
De dotatie aan de onderhoudsvoorziening bestaat uit een reguliere dotatie op basis van het meerjarenonderhoudsplan ad € 950.000 en een incidentele dotatie ad € 277.000 naar aanleiding van de realisatie van uitgevoerd onderhoud.

8.5.8 kortlopende schulden

2.4 KORTLOPENDE SCHULDEN PER 31 DECEMBER		
In € 1.000	**2017**	**2016**
2.4.3 Crediteuren	**552**	**242**
2.4.7. Belastingen/premies sociale verzekeringen		
2.4.7.1 Loonheffing	999	1.005
2.4.7.3 Premies sociale verzekeringen	72	127
Totaal belastingen/premies soc. verzekeringen	**1.071**	**1.132**
2.4.8 Schulden ter zake van pensioenen	**321**	**271**
2.4.9 Overige kortlopende schulden	**338**	**284**
2.4.10 Overlopende passiva	**1.348**	**1.221**
Totaal kortlopende schulden	**3.630**	**3.150**

2.4.7.3 PREMIES SOCIALE VERZEKERINGEN		
In € 1.000	**2017**	**2016**
Premie vervangingsfonds	3	14
Premie participatiefonds	63	113
Premie risicofonds	6	-
Totaal belastingen en premies SV	**72**	**127**

2.4.8 SCHULDEN TER ZAKE VAN PENSIOENEN		
In € 1.000	**2017**	**2016**
ABO OP/NP	269	227
ABO AOP	5	4
Loyalis IPAP	2	2
VUT/FPU basis	45	38
Totaal belastingen en premies SV	**321**	**271**

2.4.9 OVERIGE KORTLOPENDE SCHULDEN		
In € 1.000	**2017**	**2016**
Netto salarissen	14	18
Nog uit te betalen levensloop	46	28
Accountantskosten	18	19
Blom BV 2008/2012 teruggave belastingpremies	36	36
Nog te betalen bankkosten	1	1
Skool 4e kw. Support en onderhoud	0	17
Nog te betalen beheerskosten De Kemp	56	66
Btw beloning RvT 2013 t/m 2016	17	17
Canon nog te betalen huur	0	7
Nog te betalen energielasten	0	22
Nog te betalen transitievergoedingen	111	0
Overige schulden	39	53
Totaal Overige schulden	**338**	**284**

2.4.10 OVERLOPENDE PASSIVA		
In € 1.000	**2017**	**2016**
Subsidie lerarenbeurs	13	55
Vooruit ontvangen subsidie weerbaarheid	100	36
Vooruit ontvangen subsidie cultuureducatie	162	139
Nog te besteden sponsorgelden	39	40
Nog te besteden vergoeding Cluster 3/4	6	0
Nog te besteden subsidies inzake duurzaamheid	51	0
Nog te besteden overige baten	32	0
Professionaliseringsbudget directie	58	63
2.4.10.5 Vakantiegeld en -dagen	887	888
Totaal overige overlopende passiva	**1.348**	**1.221**

8.6 toelichting op de staat van baten en lasten

8.6.1 rijksbijdragen

3.1 RIJKSBIJDRAGEN OCW			
in € 1.000	**Realisatie 2017**	**Begroot 2017**	**Realisatie 2016**
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	30.594	29.309	29.909
3.1.4 Samenwerkingsverband	1.329	1.173	1.263
Totaal Rijksbijdragen OCW	**31.923**	**30.482**	**31.172**

8.6.2 overige overheidsbijdragen en -subsidies

3.2 OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN EN -SUBSIDIES			
in € 1.000	**Realisatie 2017**	**Begroot 2017**	**Realisatie 2016**
Gemeentelijke bijdragen en –subsidies:			
Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE)	128	78	46
Schakelklas	400	400	400
Onderwijstijdverlenging (OTV)	48	48	48
Verkeers Educatie Basis Onderwijs (VEBO)	6	23	26
Lokale Educatieve Agenda (LEA)	28	27	28
Weerbaarheid	46	14	57
Vergoeding gebruik eigen gymlokalen	37	18	35
Stimuleringsprogramma cultuureducatie	18	1	16
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	**711**	**609**	**656**

8.6.3 overige baten

3.5 OVERIGE BATEN			
in € 1.000	Realisatie 2017	Begroot 2017	Realisatie 2016
3.5.1 Verhuur	213	150	187
3.5.4 Sponsoring	47	-	47
3.5.5 Ouderbijdragen	40	26	38
3.5.6 Overige baten:			
Cultuureducatie	121	26	75
CoPs/CoLs	79	58	81
Opleiden in School	96	82	57
Overige	156	63	85
Totaal overige baten	**752**	**405**	**570**

8.6.4 personeelslasten

4.1 PERSONEELSLASTEN			
in € 1.000	Realisatie 2017	Begroot 2017	Realisatie 2016
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten			
Lonen en salarissen	20.405		20.164
Sociale lasten	2.640		2.610
Premies Participatiefonds	740		678
Premies Vervangingsfonds	39		53
Pensioenlasten	2.809		2.363
	26.633	**25.737**	**25.868**
4.1.2 Overige personele lasten			
Dotaties personele voorzieningen	215	30	43
Personeel niet in loondienst	492	357	299
Overig	1.004	936	985
	1.711	**1.323**	**1.327**
4.1.3 Af: ontvangen vergoedingen			
Vergoedingen uit het Vervangingsfonds	0		17
Uitkeringen UWV en Achmea inz. RF	452		262
	452	**0**	**279**
Personeelslasten	**27.892**	**27.060**	**26.916**

Het gemiddeld aantal fte`s, incl. vervanging, over 2017 bedraagt 427,78 (2016: 422).

8.6.5 afschrijvingen

4.2 AFSCHRIJVINGEN			
in € 1.000	Realisatie 2017	Begroot 2017	Realisatie 2016
Afschrijvingen gebouwen	61	61	61
Afschrijvingen overige materiële vaste activa	674	681	680
Afschrijvingen	**735**	**742**	**741**

8.6.6 huisvestingslasten

4.3 HUISVESTINGSLASTEN			
in € 1.000	Realisatie 2017	Begroot 2017	Realisatie 2016
4.3.1 Huur	3	1	10
4.3.2 Verzekeringen	2	4	3
4.3.3 Onderhoud	196	252	186
4.3.3 Dotatie onderhoudsvoorziening	950	950	1.150
4.3.3 Vrijval/dotatie uitgevoerd groot onderhoud	277	0	-68
4.3.4 Energie en water	433	517	493
4.3.5 Schoonmaakkosten	683	661	633
4.3.6 Heffingen	26	26	22
4.3.8 Overige	60	45	54
Totaal huisvestingslasten	**2.630**	**2.456**	**2.483**

8.6.7 overige lasten

4.4 OVERIGE LASTEN			
in € 1.000	Realisatie 2017	Begroot 2017	Realisatie 2016
4.4.1 Administratie en beheerlasten			
Administratiekantoor	127	135	134
Accountantskosten	34	33	32
Telefoon- en datakosten	93	87	88
Contributies en abonnementen, vakliteratuur	140	150	144
Overige kosten	26	34	30
	420	**439**	**428**

4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
OLP: Onderwijs Leermiddelen Pakket	511	514	497
Kopieerkosten en drukwerk	178	170	172
Licenties en support ICT	355	392	382
Uitgaven m.b.t. ontvangen subsidies	240	153	332
Kleine aanschaffingen	170	85	331
Overige kosten	128	52	15
	1.582	**1.366**	**1.729**
4.4.4 Overige			
Kosten MR	15	25	15
Kosten GMR	7	30	7
Raad van Toezicht	19	40	50
Uitgaven sponsoren en acties	17	0	47
Representatie	29	9	26
Overige kosten	11	150	10
	98	**254**	**155**
Totaal overige lasten	**2.100**	**2.059**	**2.312**

Specificatie honorarium accountant			
in € 1.000	**Realisatie 2017**	**Begroot 2017**	**Realisatie 2016**
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	28		26
4.4.1.2 Andere controleopdrachten	4		3
4.4.1.3 Overige adviezen	2		3
Accountantskosten	**34**	**33**	**32**

8.6.8 financiële baten en lasten

5 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
in € 1.000	**Realisatie 2017**	**Begroot 2017**	**Realisatie 2016**
5.1 Rentebaten	32	4	41
5.4 Rentelasten	-4	-	0
Totaal	**28**	**4**	**41**

8.6.9 model G verantwoording subsidies OCW

G2B doorlopend tot in een volgend verslagjaar						
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Bedrag van de toewijzing *EUR*	Saldo per 31-12-2016 EUR	Ontvangen t/m 2017 EUR	Lasten 2017 EUR	Saldo 31-12-2017 EUR
n.v.t.						
Totaal						

8.7 niet in de balans opgenomen regelingen

- Er is een Loyalis WGA ERD-verzekering Conventioneel afgesloten voor de periode 01-01-2017 tot 01-01-2020. De jaarlijkse premie is circa € 140.000.

- In 2013 heeft een extern bureau een inventarisatie uitgevoerd over premievrijstelling 50+ van de belastingdienst. Uit onderzoek komt naar voren dat stichting Swalm & Roer in de periode 2008-2012 teveel premies heeft afgedragen aan de belastingdienst circa € 150.000. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van no cure no pay. Het bedrag is niet opgenomen als vordering op de belastingdienst.

- Totaal is er in 2016 en 2017 een bedrag van € 108.702 aan transitievergoedingen uitbetaald aan een drietal langdurig zieke medewerkers. Op dit moment ligt er een conceptwetsvoorstel om de door de werkgever betaalde transitievergoeding te compenseren door UWV met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2015. Het conceptwetsvoorstel ligt op dit moment ter advisering bij de Raad van State en moet hierna nog worden goedgekeurd door zowel de Tweede als de Eerste Kamer. Daarom is besloten de uitgekeerde transitievergoedingen op te nemen in de exploitatie en niet in de balans.

- In het kader van de duurzame inzetbaarheid moet er in beginsel worden beoordeeld of een voorziening moet worden opgenomen. De aanwezigheid van een verplichting is afhankelijk van de met de medewerker gemaakte afspraken. Niet opgenomen duurzame inzetbaarheidsuren kunnen alleen worden gespaard als er een met de werkgever afgestemde schriftelijke spaarafspraak is gemaakt. Binnen Stichting Swalm en Roer zijn hierover geen afspraken met de medewerkers gemaakt.

- Verplichting RoadLease aangegaan 5-9-2017 i.v.m. lease Renault ZOE per 30-1-2018
  Verplichting < 1 jaar € 7.067
  Verplichting 1 tot 5 jaar € 30.658
  Verplichting > 5 jaar € 597

- Contracten waarvoor in 2018 e.v. een verplichting is aangegaan:

Verplichting aan	Omschrijving verplichting	looptijd t/m	Financieel effect per jaar
Reinders Oisterwijk	OLP	31-8-2018	€ 540.000
Prio-Verve	schoonmaak	31-8-2018	€ 520.000
De Rolf Groep BV	ICT beheer	4-5-2022	€ 70.000
Eneco zakelijk	levering gas	31-12-2020	€ 200.000
De Vrije Energie Producent	levering elektra	31-12-2020	€ 130.000
Canon	printer/copier	31-3-2019	€ 150.000
Blankers	glasbewassing	31-7-2019	€ 27.000
DakAlliance	dakonderhoud	31-12-2018	€ 20.000

8.8 WNT-verantwoording 2017 Stichting Swalm & Roer

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De Raad van Toezicht heeft op basis van de complexiteitspunten: 11 (gemiddelde totale baten: 6, gemiddeld aantal leerlingen: 3, gewogen aantal onderwijssoorten: 2) bepaald dat Stichting Swalm & Roer in bezoldigingsklasse D valt met een bezoldigingsmaximum in 2017 van € 141.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1	**De Vriend J.L.**
Functiegegevens	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	112.010
Beloningen betaalbaar op termijn	16.792
Subtotaal	*128.802*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	141.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	**128.802**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1-31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	108.664
Beloningen betaalbaar op termijn	14.318
Totale bezoldiging 2016	**122.982**

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	**Pijls J.P.**	**Berden-Van Lier B.J.F.M.**	**Van Baal M.J.A.G.**	**Kleukers M.H.L**	**Ali K.S.**	**Daemen P.A.J.**
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Vice-voorzitter RvT	Lid RvT	Vice-voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 – 31/12	1/1 - 22/4	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	8.175	5.089	5.450	6.358	5.450	5.450
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**21.150**	**4.327**	**14.100**	**14.100**	**14.100**	**14.100**
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	1.279*	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	**8.175**	**3.810**	**5.450**	**6.358**	**5.450**	**5.450**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2016						
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 – 31/12	1/1 - 31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	15/12-31/12	15/12-31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	5.450	6.812	5.450	5.450	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Op 22-4-2017 is B.J.F.M. Berden-van Lier uit dienst getreden.

*** Dit bedrag is op 29 mei 2018 terug ontvangen.**

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

8.9 gegevens over de rechtspersoon

Naam en adres instelling: Roerderweg 35 6041 NR Roermond	Stichting Swalm & Roer voor onderwijs en opvoeding
Telefoon:	0475-345830
Fax:	0475-345831
E-mail:	info@swalmenroer.nl
KvK:	12068855
Bestuursnummer:	41692
Contactpersoon voor het jaarverslag:	mevrouw R. Schuttelaar, bestuurssecretaris renateschuttelaar@swalmenroer.nl

9 BIJLAGEN

9.1 tekenblad

	geleding	**datum**
vaststelling	college van bestuur	14 juni 2018 J.L. de Vriend voorzitter college van bestuur
goedkeuring	raad van toezicht	14 juni 2018 J.P. Pijls voorzitter raad van toezicht

9.2 begrippenlijst

AO/IB	Administratieve organisatie en interne beheersing
AZC	Asielzoekerscentrum
BaO	Basisonderwijs
BAPO	Bevordering arbeidsparticipatie ouderen
BRON	Basisregister onderwijs
CITO	Instituut voor toetsontwikkeling
COA	Centraal orgaan opvang asielzoekers
CoL	Community of Learning
CoP	Community of Practice
CPS	CPS onderwijsontwikkeling en advies
CvB	College van Bestuur
dNP	de Nieuwste Pabo
DO	Directie overleg
DUO	Dienst uitvoering onderwijs
FPE	Formatie plaats eenheden
GGL	Gewogen gemiddelde leeftijd
GMR	Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad
GPL	Gemiddelde personeelslast
IB-er	Intern begeleider
LGF	Leerling gebonden financiering
MR	Medezeggenschapsraad
MT	Managementteam
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OCW	(ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OFB	Overzicht financiële beschikkingen
OiS	Opleiden in school
OLP	Onderwijsleerpakket
PF	Participatiefonds
PO	Primair onderwijs
RDDF	Risicodragend deel van de formatie
RVT	Raad van Toezicht
SB(A)O	Speciale school voor basisonderwijs
SO	Speciaal onderwijs
SWV	Samenwerkingsverband
VO	Voortgezet onderwijs
VSO	Voortgezet speciaal onderwijs
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
WNT	Wet normering topinkomens
WPO	Wet op het primair onderwijs
WSNS	Weer samen naar school
Wwz	Wet werk en zekerheid

9.3 jaarverslag GMR 2017

Op 31 december 2017 kende de GMR de volgende 15 leden, onderverdeeld in 7 personeelsleden en 8 ouderleden. Er was 1 vacature in de personeelsgeleding

Personeel-afvaardiging	Ouder-afvaardiging
Nicole Bronzwaer	Linda Corvers
Sonja Geelen	Herman Hammer
Vivian Geelen	Inge Hodselmans (vicevoorzitter/penningmeester)
Ankie Isselt-Loor	Paul van Lienen (voorzitter)
Servie Korsten	Nadia Mesbahi-el Mard
Willy Maas (secretaris)	Ron Moors
Mo Vaessen-Dohmen	Wouter Remy
	Anke Smeets

Alle leden zijn gekozen door de MR-en van de 23 scholen van de Stichting Swalm en Roer. Zij zijn contactpersoon voor 1 of 2 scholen.

De GMR is in 2017 zes maal in vergadering bij elkaar gekomen op wisselende locaties. Daarnaast had het Dagelijks Bestuur van de raad voor iedere vergadering agendaoverleg met het College van Bestuur en was er twee maal overleg met de Raad van Toezicht en de voltallige GMR.

De volgende documenten zijn ter kennisname dan wel ter instemming of advisering aan de GMR voorgelegd:
Begroting 2017
Vakantieregeling 2017-2018
Bestuursformatieplan 2017-2018
Regeling invoering Functiemix 2016 (hier is pas na wijziging instemming aan verleend)
Generatiepact SR
Vaardigheidsmeter
GMR-reglement en -statuut
Centrale tekst schoolgids
Visie passend onderwijs
Gedrags- en integriteitscode
GMR-faciliteitenregeling
Kwaliteitsmeting Beekveld en Terpstra
Statuten Swalm en Roer
Klokkenluidersregeling

Daarnaast kwamen regelmatig het vervangingsbeleid en de Flexpool ter sprake, en werd er gesproken over de gang van zaken rondom de beide stakingen.

Op 17 mei organiseerde de GMR een thema-avond voor de MR's. Het onderwerp was de vaardigheidsmeter, een instrument om de didactische vaardigheden van leerkrachten in beeld te brengen. Sprekers vanuit onze stichting (Jan van Espen en Maaike Vos) en vanuit het CNVO (André van Kemenade) belichtten de diverse aspecten. Zeker alle beginnende leerkrachten krijgen met dit instrument te maken, en de GMR verwachtte dan ook een grote opkomst. Dit viel met een 20-tal belangstellenden helaas tegen. De MR-basiscursus vond dit jaar plaats op 6 november, in bs de Zonnewijzer. Cursusleider was André van Kemenade van CNVO. Er namen ca. 20 MR-leden aan de cursusavond deel. Wegens grote belangstelling is er een tweede avond georganiseerd op 8 januari 2018.

De GMR heeft zelf een cursusavond gevolgd over de samenhang tussen de WMS en de cao. Ook hier was André van Kemenade van CNVO de cursusleider.

Er waren dit jaar verkiezingen voor de GMR; 4 GMR leden waren aftredend en niet herkiesbaar (2 ouders en 2 personeelsleden) 4 anderen waren aftredend en herkiesbaar (ook 2 ouders en 2 personeelsleden). Met ingang van het nieuwe schoolhaar zijn de herkiesbare leden herkozen en zijn er 4 nieuwe leden (2 ouders en 2 personeelsleden) gekozen en benoemd. Met ingang van het nieuwe schooljaar is er 1 personeelslid tussentijds afgetreden. Er waren geen kandidaten op de reservelijst en de GMR heeft besloten geen tussentijdse verkiezingen uit te schrijven maar 2 jaar met 1 zetel vacant te vergaderen.

9.4 resultaten eindtoets 2016-2017

Bron Vensters PO
De volgende tabel toont de gemiddelde schoolscore op de eindtoets (Centrale Eindtoets, IEP Eindtoets of ROUTE 8) van de school/scholen onder het bestuur, afgezet tegen de onder- en bovengrens van de Inspectie.

Wat is de gemiddelde score op de Centrale Eindtoets in 2016-2017 van de school/scholen onder het bestuur?

School	Gemiddelde score eindtoets		Percentiel	Aantal meetellende toetsscores	Percentage gewogen leerlingen
Protestants Christelijke Basisschool Willem De Zwijgerschool		538,5	*	12	16 %
Openbare Basisschool aan de Roer		539,6	81	47	1 %
De Zonnewijzer		533,0	*	22	41 %
St. Hubertusschool		538,6	74	35	1 %
Basisschool Sint Theresia		538,6	71	11	1 %
Basisschool De Hovenier		538,3	70	28	1 %
Basisschool De Octopus		536,1	48	31	6 %
Basisschool Sint Martinus		535,5	52	12	10 %
Basisschool Vincent van Gogh		528,5	*	23	56 %
Montessori Basisschool Roermond		534,7	33	27	9 %
Openbare Basisschool De Stapsteen		535,9	35	37	1 %
Basisschool 't Kempke		534,8	41	28	8 %
Openbare Basisschool De Brink		533,5	*	32	14 %
Basisschool De Steenen Brug		534,1	23	10	5 %

Legenda gemiddelde score eindtoets

- Op of boven inspectie-ondergrens schoolvergelijkingsgroep
- Onder inspectie-ondergrens schoolvergelijkingsgroep
- Inspectie-ondergrens schoolvergelijkingsgroep

Legenda percentiel

- OO School hoort bij 25% best presterende scholen
- OO Percentielscore tussen 25 en 75
- OO School hoort bij 25% slechtst presterende scholen
- * Geen percentielscore mogelijk vanwege een te klein aantal scholen in de schoolvergelijkingsgroep.
- ** Geen percentielscore mogelijk vanwege een te klein aantal (<5) deelnemers aan de eindtoets.

Wat is de gemiddelde score op de ROUTE 8 in 2016-2017 van de school/scholen onder het bestuur?

School	Gemiddelde score eindtoets	Percentiel	Aantal meetellende toetsscores	Percentage gewogen leerlingen
Basisschool t Mozaiek	200,8	*	18	37 %
BredeSchool de Achtbaan	219,4	*	35	4 %
Basisschool Lambertus	214,7	*	36	5 %
Basisschool Neel	210,1	*	46	12 %
BredeSchool De Berensprong	207,3	*	38	4 %
Basisschool Leeve	206,8	*	21	3 %
basisschool de Kasteeltuin	186,0	*	28	29 %
Sint Alfonsusschool voor Basisonderwijs	188,3	*	25	25 %

Legenda gemiddelde score eindtoets

- Op of boven inspectie-ondergrens schoolvergelijkingsgroep
- Onder inspectie-ondergrens schoolvergelijkingsgroep
- Inspectie-ondergrens schoolvergelijkingsgroep

Legenda percentiel

- OO School hoort bij 25% best presterende scholen
- OO Percentielscore tussen 25 en 75
- OO School hoort bij 25% slechtst presterende scholen
- * Geen percentielscore mogelijk vanwege een te klein aantal scholen in de schoolvergelijkingsgroep.
- ** Geen percentielscore mogelijk vanwege een te klein aantal (<5) deelnemers aan de eindtoets.

9.5 overzicht scholen Swalm & Roer 2017

BRIN-nr		voorletters	voornaam	achternaam
03LD	Neel	P.J.J.	Piet	Coenen
03LE	De Steenen Brug	P.	Peusie	Tinnemans-Chao
03OM	De Berensprong	H.A.C.M.	Henk	Schreurs
03PD	De Octopus	M.J.J.J.	Marie-José	Tubee - Beunen
03PV	't Kempke	T.J.	Tom	Navis
03SR	Synergieschool St. Alfonsusschoo	H.P.M.	Jet	Dekkers
03YI	St. Martinus	E.L.H.	Eric	Lahaye
05BT	Hubertusschool	P.J.J.R.	Paul	Maassen
05CT	De Achtbaan	P.H.	Peter	Houwen
05DF	De Zonnewijzer	J.P.J.	Jos	Clout
05YC	OBS De Brink	E.C.C.	Emmy	Hakvoort - de Lange
06JO	St. Theresia	S.E.M.	Saskia	Retera
06JZ	't Mozaïek	J.F.L.	Jan	van Espen
07BO	Willem de Zwijger	I.J.M.	Ingeborg	van Zijl- van Dael
07RO	OBS De Stapsteen	A.J.	Arno	Frencken
07SE	De Hovenier	J.M.J.	Jacqueline	Köke-Hermans
08KQ	Leeve	M.J.T.F.	Marie-José	Zeekaf - Spee
08MD	Lambertus	S.E.M.	Saskia	Retera
09LJ	De Kasteeltuin	G.E.E.M.	Gody	van Dillen
10GL	Vincent van Goghschool	C.M.F.A.	Cindy	Brock - Hartgens
15IY	Montessorischool Roermond	F.P.	Frits	Hoff
23CN	OBS Aan de Roer	H.A.M.	Henriette	Bouma - Rademakers
23HG	Synergieschool De Balans	H.J.W.M.	Hetty	Belgers - Houben

9.6 Samenstelling college van bestuur en raad van toezicht

naam	leeftijd	reguliere functie	nevenfuncties	datum benoeming	datum aanvang functie	werkzaam bij organisatie sinds	
J.L. (Jos) de Vriend	59 jaar	voorzitter college van bestuur Stichting Swalm & Roer	- voorzitter raad van advies OMO scholengroep Boxtel - redacteur Regelingen Onderwijs (SDU-Uitgevers)			1 april 2014	
naam	leeftijd	reguliere functie	nevenfuncties	datum (her) benoeming	datum aanvang functie	zittend in1e of 2e termijn	datum aftreden
mevr. K.S. (Karen) Ali lid	61 jaar	directeur Fundraising Development & Universiteitsfonds Eindhoven	- lid raad van toezicht Stichting Swalm & Roer - lid raad van toezicht OSZG 6 zelfstandige gymnasia) - voorzitter Kamer Onderwijs Hogeschool Zuyd: compliance vraagstukken - lid raad van toezicht van PlatOO (15 openbare basisscholen) - lid Landelijke Commissie Gedragscode Internationale student in het Nederlands hoger onderwijs	15 december 2016	1 januari 2017	1e termijn	1 januari 2025

naam	leeftijd	reguliere functie	nevenfuncties	datum (her) benoeming	datum aanvang functie	zittend in1e of 2e termijn	datum aftreden
mevr. M.J.A.G. (Mieke) van Baal, lid	49 jaar	rechter	- lid raad van toezicht Stichting Swalm & Roer	5 februari 2015		1e termijn	5 februari 2023
mevr. B.J.F.M. (Nardie) Berden- van Lier, vicevoorzitter	70 jaar		- lid raad van toezicht Stichting Swalm & Roer - bestuurslid /secretaris Stichting Sociaal Historisch Centrum Limburg te Maastricht - bestuurslid Stichting Maaslandse Monografieën te Maastricht	22 april 2009		2e termijn	22 april 2017
dhr. P.A.J. (Pierre) Daemen RA	56 jaar	manager financiën bij Stichting LVO (Limburgs Voortgezet Onderwijs) CFO FABPulous (deeltijd)	- lid raad van toezicht Stichting Swalm & Roer - lid raad van toezicht Stichting Gehandicapten Zorg Limburg (SGL) - lid raad van toezicht Envida te Maastricht (tot 1 juli 2017)	15 december 2016	1 januari 2017	1e termijn	1 januari 2025
dhr. M.H.L. (Mischa) Kleukers lid	46 jaar	manager Zorg en Ontwikkeling bij Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland	- vicevoorzitter raad van toezicht Stichting Swalm & Roer	5 februari 2015		1e termijn	5 februari 2023
mevr. J.P.(Anja) Pijls, lid	57 jaar	bestuurder, Xonar, Jeugd en Opvoedhulp	- voorzitter raad van toezicht Stichting Swalm & Roer - lid bestuur Baandomein	7 maart 2013 7 maart 2017		2e termijn	7 maart 2021